
PyQGIS developer cookbook

Реліз 2.8

QGIS Project

July 30, 2016

1	Вступ	1
1.1	Run Python code when QGIS starts	1
1.2	Консоль Python	2
1.3	Плагіни на Python	2
1.4	Програми на Python	3
2	Loading Projects	5
3	Завантаження шарів	7
3.1	Векторні шари	7
3.2	Растрові шари	8
3.3	Реєстр шарів карти	9
4	Робота з растровими шарами	11
4.1	Інформація про шар	11
4.2	Drawing Style	11
4.3	Оновлення шарів	13
4.4	Отримання значень	13
5	Робота з векторними шарами	15
5.1	Retrieving informations about attributes	15
5.2	Selecting features	15
5.3	Перегляд об'єктів векторного шару	15
5.4	Редагування векторних шарів	17
5.5	Редагування векторних шарів з використанням буфера змін	19
5.6	Використання просторового індексу	20
5.7	Збереження векторних шарів	20
5.8	Методу провайдер	21
5.9	Зовнішній вигляд (стиль) векторних шарів	22
5.10	Інші теми	30
6	Робота з геометрією	31
6.1	Створення геометрії	31
6.2	Доступ до геометрії	31
6.3	Геометричні предикати та операції	32
7	Робота з проекціями	35
7.1	Системи координат	35
7.2	Проекції	36
8	Робота з картою	37
8.1	Вкладення карти	37
8.2	Використання інструментів карти	38

8.3	Гумові полоси та маркери вершин	39
8.4	Створення власних інструментів карти	40
8.5	Створення власних елементів карти	41
9	Рендерінг карти та друк	43
9.1	Просте відображення	43
9.2	Rendering layers with different CRS	44
9.3	Відображення за допомогою макетів	44
10	Вирази, фільтрація та обчислення значень	47
10.1	Аналіз виразів	48
10.2	Обчислення виразів	48
10.3	Приклади	49
11	Читання за збереження настройок	51
12	Взаємодія з користувачем	53
12.1	Повідомлення. Клас QgsMessageBar	53
12.2	Індикація прогресу	54
12.3	Реєстрація помилок	55
13	Розробка плагінів на Python	57
13.1	Розробка плагіна	57
13.2	Файли плагіна	58
13.3	Документація	62
14	Настройка IDE для розробки плагінів	63
14.1	Про настройку IDE у Windows	63
14.2	Зневадження в Eclipse та PyDev	64
14.3	Зневадження з PDB	68
15	Шари плагінів	69
15.1	Успадкування QgsPluginLayer	69
16	Сумісність з попередніми версіями QGIS	71
16.1	Меню плагіна	71
17	Публікація плагіна	73
17.1	Metadata and names	73
17.2	Code and help	73
17.3	Офіційний репозиторій плагінів	74
18	Фрагменти коду	77
18.1	Як викликати метод за комбінацією клавіш	77
18.2	Як керувати видимістю шарів	77
18.3	Як отримати доступ до таблиці атрибутів вибраних об'єктів	77
19	Бібліотека аналізу мереж	79
19.1	Загальна інформація	79
19.2	Побудова графу	79
19.3	Аналіз графу	81
	Індекс	87

Цей документ створювався як підручник та довідник. І хоча в ньому не розглядаються всі можливі варіанти використання, він повинен дати змістовний огляд основного функціоналу.

Починаючи з версії 0.9, в QGIS реалізовано підтримку сценаріїв на мові Python. Ми вибрали саме Python, оскільки це одна з найпоширеніших скриптових мов. Прив'язки (bindings) PyQGIS залежать від SIP та PyQt4. Основною причиною використання SIP замість більш розповсюдженого SWIG є те, що код QGIS залежить від бібліотек Qt. А прив'язки для Qt (PyQt) також генеруються за допомогою SIP, це дозволяє забезпечити прозору інтеграцію PyQGIS та PyQt.

TODO: Getting PyQGIS to work (Manual compilation, Troubleshooting)

There are several ways how to use QGIS python bindings, they are covered in detail in the following sections:

- automatically run Python code when QGIS starts
- виконання команд у консолі Python QGIS
- створення та використання плагінів на Python
- створення власних програм з використанням API QGIS

Існує повний опис [QGIS API](#), у якому зібрано інформацію про всі класи бібліотек QGIS. QGIS Python API практично ідентичне C++ API.

There are some resources about programming with PyQGIS on [QGIS blog](#). See [QGIS tutorial ported to Python](#) for some examples of simple 3rd party apps. A good resource when dealing with plugins is to download some plugins from [plugin repository](#) and examine their code. Also, the `python/plugins/` folder in your QGIS installation contains some plugin that you can use to learn how to develop such plugin and how to perform some of the most common tasks

1.1 Run Python code when QGIS starts

There are two distinct methods to run Python code every time QGIS starts.

1.1.1 PYQGIS_STARTUP environment variable

You can run Python code just before QGIS initialization completes by setting the `PYQGIS_STARTUP` environment variable to the path of an existing Python file.

This method is something you will probably rarely need, but worth mentioning here because it is one of the several ways to run Python code within QGIS and because this code will run before QGIS initialization is complete. This method is very useful for cleaning `sys.path`, which may have undesirable paths, or for isolating/loading the initial environ without requiring a virt env, e.g. homebrew or MacPorts installs on Mac.

1.1.2 The startup.py file

Every time QGIS starts, the user's Python home directory (usually: `.qgis2/python`) is searched for a file named `startup.py`, if that file exists, it is executed by the embedded Python interpreter.

1.2 Консоль Python

Для маленьких сценаріїв можна використовувати вбудовану в QGIS консоль Python. Відкривається вона з меню *Плаґіни* → *Консоль Python*. Консоль відкривається як немодалльне вікно:

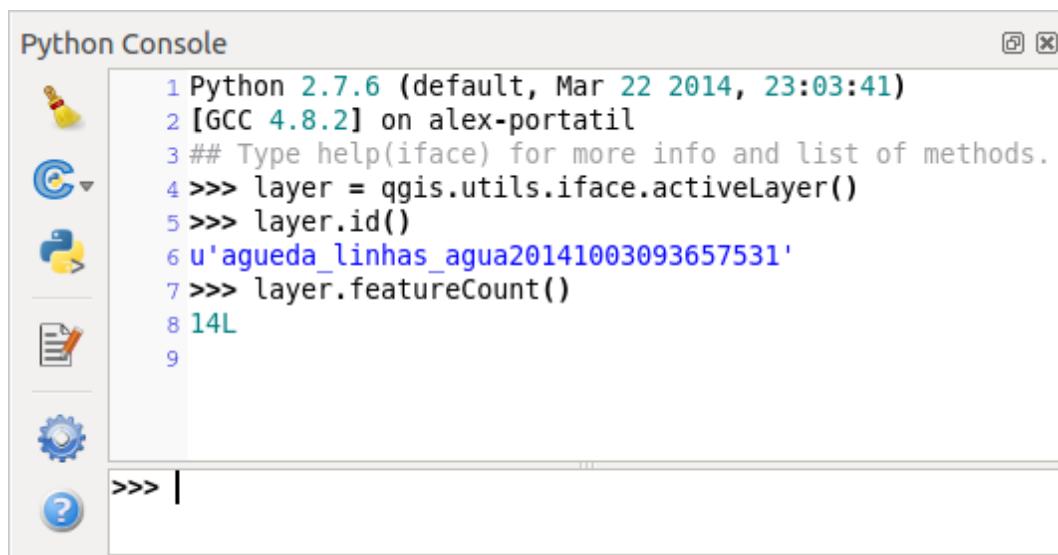

Рис. 1.1: Консоль Python QGIS

Вищенаведений малюнок показує як отримати вибраний у легенді шар, дізнатися його ідентифікатор та, якщо шар векторний, кількість його об'єктів. Для взаємодії з інтерфейсом QGIS використовується змінна `iface`, яка є екземпляром `QgsInterface`. Через цей інтерфейс можна звертатися до карти, меню, панелей інструментів та інших частин QGIS.

Для зручності користувачів, під час відкриття консолі виконуються такі команди (у майбутньому цей список можна буде розширювати)

```
from qgis.core import *
import qgis.utils
```

Тим, хто використовує консоль часто, варто призначити комбінацію клавіш для її виклику (в меню *Налаштування* → *Комбінації клавіш...*)

1.3 Плаґіни на Python

QGIS дозволяє розширювати свій функціонал через плаґіни. Спочатку це було можливим лише на мові C++. Після реалізації підтримки Python у QGIS, з'явилась можливість використання плаґінів, написаних на Python. Головна перевага таких плаґінів у порівнянні з плаґінами на C++ — простота розповсюдження (відпадає необхідність у компіляції для різних платформ) та розробки.

З моменту введення підтримки Python було розроблено багато плаґінів. Менеджер плаґінів дозволяє легко отримувати, оновлювати та видаляти Python плаґіни. більше інформації про різні джерела плаґінів розміщена на сторінці [Python Plugin Repositories](#).

Створювати плаґіни на Python дуже просто — дивіться розділ *Розробка плаґінів на Python*.

1.4 Програми на Python

Під час обробки ГІС-даних часто набагато зручніше створити декілька сценаріїв для автоматизації процесу ніж постійно виконувати ті самі дії знову і знову. PyQGIS допомагає зробити це — просто імпортуйте модуль `qgis.core`, ініціалізуйте його і у вас все готове до обробки даних.

Або ж вам може знадобитися інтерактивна програма з певним функціоналом ГІС — вимірювання довжин та площ, експорт карти в PDF або щось інше. Модуль `qgis.gui` містить різноманітні елементи інтерфейсу, найголовніший з них — віджет карти, який легко інтегрується у програму та підтримує переміщення, масштабування і будь-які інші інструменти карти.

1.4.1 Using PyQGIS in custom application

Примітка: *не* використовуйте ім'я `qgis.py`, для своїх сценаріїв — Python не зможе імпортувати прив'язки, оскільки ім'я сценарію буде «затінювати» їх.

First of all you have to import `qgis` module, set QGIS path where to search for resources — database of projections, providers etc. When you set prefix path with second argument set as `True`, QGIS will initialize all paths with standard dir under the prefix directory. Calling `initQgis()` function is important to let QGIS search for the available providers.

```
from qgis.core import *

# supply path to where is your qgis installed
QgsApplication.setPrefixPath("/path/to/qgis/installation", True)

# load providers
QgsApplication.initQgis()
```

Тепер можна працювати з API QGIS — завантажувати шари, виконувати обробку даних або створити графічний інтерфейс з картою. Можливості нескінченні :-)

When you are done with using QGIS library, call `exitQgis()` to make sure that everything is cleaned up (e.g. clear map layer registry and delete layers):

```
QgsApplication.exitQgis()
```

1.4.2 Запуск програм

Необхідно вказати системі де саме шукати бібліотеки QGIS та відповідні модулі Python — інакше під час запуску з'явиться повідомлення про помилку:

```
>>> import qgis.core
ImportError: No module named qgis.core
```

Для цього необхідно встановити змінну оточення `PYTHONPATH`. У наступних командах замініть `qgispath` на реальне розміщення QGIS у вашій системі:

- в Linux: `export PYTHONPATH=/qgispath/share/qgis/python`
- у Windows: `set PYTHONPATH=c:\qgispath\python`

Тепер розміщення модулів PyQGIS відоме, але вони в свою чергу залежать від бібліотек `qgis_core` та `qgis_gui` (модулі Python лише «обгортки» над ними). У більшості випадків операційна система не знає де знаходяться ці бібліотеки, тому ви знову отримаєте помилку імпорту (повідомлення може відрізнитися в залежності від операційної системи):

```
>>> import qgis.core
ImportError: libqgis_core.so.1.5.0: cannot open shared object file: No such file or directory
```

Для вирішення цієї проблеми додайте каталоги з бібліотеками QGIS до шляхів пошуку динамічного компонентувальника:

- в Linux: **export LD_LIBRARY_PATH=/qgispath/lib**
- у Windows: **set PATH=C:\qgispath;%PATH%**

Ці команди можна розмістити у стартовому командному файлі, який і буде налаштовувати систему. Для розгортання автономних програм, що використовують PyQGIS, можна використовувати два способи:

- вимагати від користувача встановлення QGIS перед встановленням вашої програми. Інсталятор програми повинен перевіряти наявність бібліотек QGIS у стандартних каталогах та дозволяти користувачу вказувати їх розміщення, якщо знайти їх автоматично не вдалося. Перевагою цього методу є простота, однак він потребує додаткових дій з боку користувача.
- включати QGIS в інсталятор своєї програми. Підготовка до випуску стане більш складною, а сам інсталятор більш об'ємним. Але користувачі будуть позбавлені необхідності завантажувати та встановлювати додаткові програми самостійно.

Ці два підходи можна комбінувати — розгортати програму разом з QGIS у Windows та Mac OS X, а в Linux залишити встановлення QGIS на розсуд користувача.

Loading Projects

Sometimes you need to load an existing project from a plugin or (more often) when developing a stand-alone QGIS Python application (see: *Програми на Python*).

To load a project into the current QGIS application you need a `QgsProject` instance() object and call its `read()` method passing to it a `QFileInfo` object that contains the path from where the project will be loaded:

```
# If you are not inside a QGIS console you first need to import
# qgis and PyQt4 classes you will use in this script as shown below:
from qgis.core import QgsProject
from PyQt4.QtCore import QFileInfo
# Get the project instance
project = QgsProject.instance()
# Print the current project file name (might be empty in case no projects have been loaded)
print project.fileName
u'/home/user/projects/my_qgis_project.qgs'
# Load another project
project.read(QFileInfo('/home/user/projects/my_other_qgis_project.qgs'))
print project.fileName
u'/home/user/projects/my_other_qgis_project.qgs'
```

In case you need to make some modifications to the project (for example add or remove some layers) and save your changes, you can call the `write()` method of your project instance. The `write()` method also accepts an optional `QFileInfo` that allows you to specify a path where the project will be saved:

```
# Save the project to the same
project.write()
# ... or to a new file
project.write(QFileInfo('/home/user/projects/my_new_qgis_project.qgs'))
```

Both `read()` and `write()` functions return a boolean value that you can use to check if the operation was successful.

Завантаження шарів

Давайте завантажимо декілька шарів з даними. QGIS розділяє шари на векторні та растрові. Крім того, існують користувацькі типи шарів, але їх обговорення поза межами цього розділу.

3.1 Векторні шари

To load a vector layer, specify layer's data source identifier, name for the layer and provider's name:

```
layer = QgsVectorLayer(data_source, layer_name, provider_name)
if not layer.isValid():
    print "Layer failed to load!"
```

Ідентифікатор джерела даних це рядок, специфічний для кожного провайдера даних. Ім'я шару використовується у віджеті списку шарів. Необхідно перевіряти результат завантаження шару. Якщо виникла помилка буде повернений неправильний екземпляр.

The quickest way to open and display a vector layer in QGIS is the `addVectorLayer` function of the `QgisInterface`:

```
layer = iface.addVectorLayer("/path/to/shapefile/file.shp", "layer_name_you_like", "ogr")
if not layer:
    print "Layer failed to load!"
```

This creates a new layer and adds it to the map layer registry (making it appear in the layer list) in one step. The function returns the layer instance or *None* if the layer couldn't be loaded.

Нижче показується як завантажувати шари з різних джерел:

- OGR library (shapefiles and many other file formats) — data source is the path to the file


```
vlayer = QgsVectorLayer("/path/to/shapefile/file.shp", "layer_name_you_like", "ogr")
```
- PostGIS database — data source is a string with all information needed to create a connection to PostgreSQL database. `QgsDataSourceURI` class can generate this string for you. Note that QGIS has to be compiled with Postgres support, otherwise this provider isn't available.

```
uri = QgsDataSourceURI()
# set host name, port, database name, username and password
uri.setConnection("localhost", "5432", "dbname", "johny", "xxx")
# set database schema, table name, geometry column and optionally
# subset (WHERE clause)
uri.setDataSource("public", "roads", "the_geom", "cityid = 2643")

vlayer = QgsVectorLayer(uri.uri(), "layer_name_you_like", "postgres")
```

- CSV or other delimited text files — to open a file with a semicolon as a delimiter, with field “x” for x-coordinate and field “y” with y-coordinate you would use something like this

```
uri = "/some/path/file.csv?delimiter=%s&xField=%s&yField=%s" % (";", "x", "y")
vlayer = QgsVectorLayer(uri, "layer_name_you_like", "delimitedtext")
```

Note: from QGIS version 1.7 the provider string is structured as a URL, so the path must be prefixed with `file://`. Also it allows WKT (well known text) formatted geometries as an alternative to “x” and “y” fields, and allows the coordinate reference system to be specified. For example

```
uri = "file:///some/path/file.csv?delimiter=%s&crs=epsg:4723&wktField=%s" % (";", "shape")
```

- GPX files — the “gpx” data provider reads tracks, routes and waypoints from gpx files. To open a file, the type (track/route/waypoint) needs to be specified as part of the url

```
uri = "path/to/gpx/file.gpx?type=track"
vlayer = QgsVectorLayer(uri, "layer_name_you_like", "gpx")
```

- SpatiaLite database — supported from QGIS v1.1. Similarly to PostGIS databases, `QgsDataSourceURI` can be used for generation of data source identifier

```
uri = QgsDataSourceURI()
uri.setDatabase('/home/martin/test-2.3.sqlite')
schema = ''
table = 'Towns'
geom_column = 'Geometry'
uri.setDataSource(schema, table, geom_column)

display_name = 'Towns'
vlayer = QgsVectorLayer(uri.uri(), display_name, 'spatialite')
```

- MySQL WKB-based geometries, through OGR — data source is the connection string to the table

```
uri = "MySQL:dbname,host=localhost,port=3306,user=root,password=xxx|layername=my_table"
vlayer = QgsVectorLayer(uri, "my_table", "ogr")
```

- WFS connection: the connection is defined with a URI and using the WFS provider

```
uri = "http://localhost:8080/geoserver/wfs?srsname=EPSG:23030&typename=union&version=1.0.0&request=GetFeature"
vlayer = QgsVectorLayer("my_wfs_layer", "WFS")
```

The uri can be created using the standard `urllib` library.

```
params = {
    'service': 'WFS',
    'version': '1.0.0',
    'request': 'GetFeature',
    'typename': 'union',
    'srsname': "EPSG:23030"
}
uri = 'http://localhost:8080/geoserver/wfs?' + urllib.unquote(urllib.urlencode(params))
```

3.2 Растрові шари

For accessing raster files, GDAL library is used. It supports a wide range of file formats. In case you have troubles with opening some files, check whether your GDAL has support for the particular format (not all formats are available by default). To load a raster from a file, specify its file name and base name

```
fileName = "/path/to/raster/file.tif"
fileInfo = QFileInfo(fileName)
baseName = fileInfo.baseName()
rlayer = QgsRasterLayer(fileName, baseName)
if not rlayer.isValid():
    print "Layer failed to load!"
```

Similarly to vector layers, raster layers can be loaded using the `addRasterLayer` function of the `QgisInterface`:

```
iface.addRasterLayer("/path/to/raster/file.tif", "layer_name_you_like")
```

This creates a new layer and adds it to the map layer registry (making it appear in the layer list) in one step.

Raster layers can also be created from a WCS service.

```
layer_name = 'modis'
uri = QgsDataSourceURI()
uri.setParam('url', 'http://demo.mapserver.org/cgi-bin/wcs')
uri.setParam("identifier", layer_name)
rlayer = QgsRasterLayer(str(uri.encodedUri()), 'my_wcs_layer', 'wcs')
```

detailed URI settings can be found in [provider documentation](#)

Alternatively you can load a raster layer from WMS server. However currently it's not possible to access `GetCapabilities` response from API — you have to know what layers you want

```
urlWithParams = 'url=http://wms.jpl.nasa.gov/wms.cgi&layers=global_mosaic&styles=pseudo&format=image/jpeg&crs=E
rlayer = QgsRasterLayer(urlWithParams, 'some layer name', 'wms')
if not rlayer.isValid():
    print "Layer failed to load!"
```

3.3 Реєстр шарів карти

Якщо ви хочете використовувати відкрити шари для рендерінгу карти — не забудьте додати їх до реєстру шарів. Реєстр шарів карти стане їх власником, а отримати доступ до будь-якого шару можна буде за допомогою унікального ідентифікатора. Коли шар видаляється з реєстру шарів, відбувається його знищення.

Adding a layer to the registry

```
QgsMapLayerRegistry.instance().addMapLayer(layer)
```

Layers are destroyed automatically on exit, however if you want to delete the layer explicitly, use

```
QgsMapLayerRegistry.instance().removeMapLayer(layer_id)
```

For a list of loaded layers and layer ids, use

```
QgsMapLayerRegistry.instance().mapLayers()
```

TODO: More about map layer registry?

Робота з растровими шарами

У цьому розділі описано операції, які можна виконувати з растровими шарами.

4.1 Інформація про шар

A raster layer consists of one or more raster bands — it is referred to as either single band or multi band raster. One band represents a matrix of values. Usual color image (e.g. aerial photo) is a raster consisting of red, blue and green band. Single band layers typically represent either continuous variables (e.g. elevation) or discrete variables (e.g. land use). In some cases, a raster layer comes with a palette and raster values refer to colors stored in the palette:

```
rlayer.width(), rlayer.height()
(812, 301)
rlayer.extent()
<qgis._core.QgsRectangle object at 0x00000000F8A2048>
rlayer.extent().toString()
u'12.095833,48.552777 : 18.863888,51.056944'
rlayer.rasterType()
2 # 0 = GrayOrUndefined (single band), 1 = Palette (single band), 2 = Multiband
rlayer.bandCount()
3
rlayer.metadata()
u'<p class="glossy">Driver:</p>...'
rlayer.hasPyramids()
False
```

4.2 Drawing Style

When a raster layer is loaded, it gets a default drawing style based on its type. It can be altered either in raster layer properties or programmatically. The following drawing styles exist:

Index	Constant: QgsRasterLater.X	Comment
1	SingleBandGray	Single band image drawn as a range of gray colors
2	SingleBandPseudoColor	Single band image drawn using a pseudocolor algorithm
3	PalettedColor	“Palette” image drawn using color table
4	PalettedSingleBandGray	“Palette” layer drawn in gray scale
5	PalettedSingleBandPseudoColor	“Palette” layer drawn using a pseudocolor algorithm
7	MultiBandSingleBandGray	Layer containing 2 or more bands, but a single band drawn as a range of gray colors
8	MultiBandSingleBandPseudoColor	Layer containing 2 or more bands, but a single band drawn using a pseudocolor algorithm
9	MultiBandColor	Layer containing 2 or more bands, mapped to RGB color space.

To query the current drawing style:

```
rlayer.renderer().type()
u'singlebandpseudocolor'
```

Одноканальні растри можуть відображатися або у відтінках сірого (менші значення = чорний, більші значення = білий) або з використанням псевдокольору, коли значенням растра призначається свій колір. Крім того, одноканальні растри з палітрою можуть відображатися у відповідності до палітри. Багатоканальні растри, як правило, відображаються шляхом встановлення відповідності між їх каналами та кольорами RGB. Ще один спосіб — використовувати лише один канал для відображення у відтінках сірого або з використанням псевдокольору.

У наступних розділах описано як визначити та змінити стиль відображення шару. Після внесення змін необхідно буде оновити карту, див. *Оновлення шарів*.

TODO: contrast enhancements, transparency (no data), user defined min/max, band statistics

4.2.1 Одноканальні растри

They are rendered in gray colors by default. To change the drawing style to pseudocolor:

```
# Check the renderer
rlayer.renderer().type()
u'singlebandgray'
rlayer.setDrawingStyle("SingleBandPseudoColor")
# The renderer is now changed
rlayer.renderer().type()
u'singlebandpseudocolor'
# Set a color ramp hader function
shader_func = QgsColorRampShader()
rlayer.renderer().shader().setRasterShaderFunction(shader_func)
```

The PseudoColorShader is a basic shader that highlights low values in blue and high values in red. There is also ColorRampShader which maps the colors as specified by its color map. It has three modes of interpolation of values:

- лінійна (INTERPOLATED): кінцевий колір є результатом лінійної інтерполяції кольорів
- дискретна (DISCRETE): використовується колір що відповідає або більший за колір відповідного значення карти кольорів
- точна (EXACT): інтерполяція відсутня, відображаються лише пікселі за значеннями, які є у карті кольорів

To set an interpolated color ramp shader ranging from green to yellow color (for pixel values from 0 to 255):

```
rlayer.renderer().shader().setRasterShaderFunction(QgsColorRampShader())
lst = [QgsColorRampShader.ColorRampItem(0, QColor(0, 255, 0)), \
```



```

    QgsColorRampShader.ColorRampItem(255, QColor(255, 255, 0))]
fc = rlayer.renderer().shader().rasterShaderFunction()
fc.setColorRampType(QgsColorRampShader.INTERPOLATED)
fc.setColorRampItemList(lst)

```

To return back to default gray levels, use:

```

rlayer.setDrawingStyle('SingleBandGray')

```

4.2.2 Багатоканальні растри

By default, QGIS maps the first three bands to red, green and blue values to create a color image (this is the `MultiBandColor` drawing style. In some cases you might want to override these setting. The following code interchanges red band (1) and green band (2):

```

rlayer.setDrawingStyle('MultiBandColor')
rlayer.renderer().setGreenBand(1)
rlayer.setRedBand(2)

```

4.3 Оновлення шарів

If you do change layer symbology and would like ensure that the changes are immediately visible to the user, call these methods

```

if hasattr(layer, "setCacheImage"):
    layer.setCacheImage(None)
layer.triggerRepaint()

```

Перша конструкція потрібна щоб впевнитися, що при використанні кешу рендерера закешовані зображення шару видалені. Цей функціонал доступний починаючи з QGIS 1.4, у попередніх версіях QGIS ця функція відсутня — тому, перед цим, щоб бути впевненим у працездатності коду в будь-якій версії QGIS, робиться перевірка на наявність метода.

Друга конструкція відправляє сигнал, який змушує оновитися всі карти, що містять шар.

With WMS raster layers, these commands do not work. In this case, you have to do it explicitly

```

layer.dataProvider().reloadData()
layer.triggerRepaint()

```

In case you have changed layer symbology (see sections about raster and vector layers on how to do that), you might want to force QGIS to update the layer symbology in the layer list (legend) widget. This can be done as follows (`iface` is an instance of `QgisInterface`)

```

iface.legendInterface().refreshLayerSymbology(layer)

```

4.4 Отримання значень

To do a query on value of bands of raster layer at some specified point

```

ident = rlayer.dataProvider().identify(QgsPoint(15.30, 40.98), \
    QgsRaster.IdentifyFormatValue)
if ident.isValid():
    print ident.results()

```

В нашому випадку метод `results()` поверне словник, з номерами каналі в якості ключів, та значеннями растра в якості значень.

{1: 17, 2: 220}

Робота з векторними шарами

Цей розділ описує операції які можна виконувати з векторними шарами.

5.1 Retrieving informations about attributes

You can retrieve informations about the fields associated with a vector layer by calling `pendingFields()` on a `QgsVectorLayer` instance:

```
# "layer" is a QgsVectorLayer instance
for field in layer.pendingFields():
    print field.name(), field.typeName()
```

5.2 Selecting features

In QGIS desktop, features can be selected in different ways, the user can click on a feature, draw a rectangle on the map canvas or use an expression filter. Selected features are normally highlighted in a different color (default is yellow) to draw user's attention on the selection. Sometimes can be useful to programmatically select features or to change the default color.

To change the selection color you can use `setSelectionColor()` method of `QgsMapCanvas` as shown in the following example:

```
iface.mapCanvas().setSelectionColor( QColor("red") )
```

To add features to the selected features list for a given layer, you can call `setSelectedFeatures()` passing to it the list of features IDs:

```
# Get the active layer (must be a vector layer)
layer = iface.activeLayer()
# Get the first feature from the layer
feature = layer.getFeatures().next()
# Add this features to the selected list
layer.setSelectedFeatures([feature.id()])
```

To clear the selection, just pass an empty list:

```
layer.setSelectedFeatures([])
```

5.3 Перегляд об'єктів векторного шару

Перегляд об'єктів векторного шару — одна з найчастіших операцій. Нижче показано простий код для цієї вирішення задачі, а також для відображення деякої інформації про кожний об'єкт. Вва-

жається, що змінна `layer` містить об'єкт `QgsVectorLayer`.

```
iter = layer.getFeatures()
for feature in iter:
    # retrieve every feature with its geometry and attributes
    # fetch geometry
    geom = feature.geometry()
    print "Feature ID %d: " % feature.id()

    # show some information about the feature
    if geom.type() == Qgs.Point:
        x = geom.asPoint()
        print "Point: " + str(x)
    elif geom.type() == Qgs.Line:
        x = geom.asPolyline()
        print "Line: %d points" % len(x)
    elif geom.type() == Qgs.Polygon:
        x = geom.asPolygon()
        numPts = 0
        for ring in x:
            numPts += len(ring)
        print "Polygon: %d rings with %d points" % (len(x), numPts)
    else:
        print "Unknown"

    # fetch attributes
    attrs = feature.attributes()

    # attrs is a list. It contains all the attribute values of this feature
    print attrs
```

5.3.1 Accessing attributes

Attributes can be referred to by their name.

```
print feature['name']
```

Alternatively, attributes can be referred to by index. This is will be a bit faster than using the name. For example, to get the first attribute:

```
print feature[0]
```

5.3.2 Перегляд вибраних об'єктів

if you only need selected features, you can use the `selectedFeatures()` method from vector layer:

```
selection = layer.selectedFeatures()
print len(selection)
for feature in selection:
    # do whatever you need with the feature
```

Another option is the `Processing features()` method:

```
import processing
features = processing.features(layer)
for feature in features:
    # do whatever you need with the feature
```

By default, this will iterate over all the features in the layer, in case there is no selection, or over the selected features otherwise. Note that this behavior can be changed in the Processing options to ignore selections.

5.3.3 Перегляд певної множини об'єктів

Якщо необхідно переглянути лише певну множину об'єктів шару, наприклад, об'єкти, що попадають у задану область, слід додати параметр `QgsFeatureRequest` у виклик методу `getFeatures()`.
Приклад

```
request = QgsFeatureRequest()
request.setFilterRect(areaOfInterest)
for feature in layer.getFeatures(request):
    # do whatever you need with the feature
```

If you need an attribute-based filter instead (or in addition) of a spatial one like shown in the example above, you can build an `QgsExpression` object and pass it to the `QgsFeatureRequest` constructor. Here's an example

```
# The expression will filter the features where the field "location_name" contains
# the word "Lake" (case insensitive)
exp = QgsExpression('location_name ILIKE \'%Lake%\'')
request = QgsFeatureRequest(exp)
```

The request can be used to define the data retrieved for each feature, so the iterator returns all features, but returns partial data for each of them.

```
# Only return selected fields
request.setSubsetOfAttributes([0,2])
# More user friendly version
request.setSubsetOfAttributes(['name','id'],layer.pendingFields())
# Don't return geometry objects
request.setFlags(QgsFeatureRequest.NoGeometry)
```

Порада: If you only need a subset of the attributes or you don't need the geometry informations, you can significantly increase the **speed** of the features request by using `QgsFeatureRequest.NoGeometry` flag or specifying a subset of attributes (possibly empty) like shown in the example above.

5.4 Редагування векторних шарів

Більшість провайдерів векторних даних підтримує редагування. Іноді вони дозволяють виконували лише деякі операції редагування. Отримати список доступних операцій можна за допомогою метода `capabilities()`

```
caps = layer.dataProvider().capabilities()
```

By using any of the following methods for vector layer editing, the changes are directly committed to the underlying data store (a file, database etc). In case you would like to do only temporary changes, skip to the next section that explains how to do *modifications with editing buffer*.

Примітка: If you are working inside QGIS (either from the console or from a plugin), it might be necessary to force a redraw of the map canvas in order to see the changes you've done to the geometry, to the style or to the attributes:

```
# If caching is enabled, a simple canvas refresh might not be sufficient
# to trigger a redraw and you must clear the cached image for the layer
if iface.mapCanvas().isCachingEnabled():
    layer.setCacheImage(None)
else:
    iface.mapCanvas().refresh()
```

5.4.1 Створення об'єктів

Create some `QgsFeature` instances and pass a list of them to provider's `addFeatures()` method. It will return two values: result (true/false) and list of added features (their ID is set by the data store)

```
if caps & QgsVectorDataProvider.AddFeatures:
    feat = QgsFeature()
    feat.addAttribute(0, 'hello')
    feat.setGeometry(QgsGeometry.fromPoint(QgsPoint(123, 456)))
    (res, outFeats) = layer.dataProvider().addFeatures([feat])
```

5.4.2 Видалення об'єктів

Для видалення об'єктів достатньо передати список їх ідентифікаторів

```
if caps & QgsVectorDataProvider.DeleteFeatures:
    res = layer.dataProvider().deleteFeatures([5, 10])
```

5.4.3 Редагування об'єктів

Можна редагувати як геометрію об'єкта, так і його атрибути. Наступний приклад спочатку модифікує значення атрибутів з індексами 0 та 1, а потім модифікує геометрію

```
fid = 100 # ID of the feature we will modify

if caps & QgsVectorDataProvider.ChangeAttributeValues:
    attrs = { 0 : "hello", 1 : 123 }
    layer.dataProvider().changeAttributeValues({ fid : attrs })

if caps & QgsVectorDataProvider.ChangeGeometries:
    geom = QgsGeometry.fromPoint(QgsPoint(111,222))
    layer.dataProvider().changeGeometryValues({ fid : geom })
```

Порада: If you only need to change geometries, you might consider using the `QgsVectorLayerEditUtils` which provides some of useful methods to edit geometries (translate, insert or move vertex etc.)

5.4.4 Створення та видалення полів

Щоб створити поля (атрибути), необхідно створити список з описом полів. Для видалення полів достатньо надати список з їх індексами

```
if caps & QgsVectorDataProvider.AddAttributes:
    res = layer.dataProvider().addAttributes([QgsField("mytext", QVariant.String), QgsField("myint", QVariant.Int)])

if caps & QgsVectorDataProvider.DeleteAttributes:
    res = layer.dataProvider().deleteAttributes([0])
```

After adding or removing fields in the data provider the layer's fields need to be updated because the changes are not automatically propagated.

```
layer.updateFields()
```

5.5 Редагування векторних шарів з використанням буфера змін

Під час редагування векторних даних у QGIS, спочатку необхідно перевести шар у режим редагування, потім внести зміни, і, нарешті, зафіксувати (або скасувати) ці зміни. Всі зміни, які ви зробили, не мають сили поки їх не буде зафіксовано — вони зберігаються у буфері змін шару. Цю можливість можна використовувати і програмно — це ще один спосіб редагування шарів, який доповнює прямий доступ до даних через провайдер. Користуватися цим методом слід тоді, коли користувачу надаються графічні інструменти редагування, щоб він міг вирішувати приймати результат редагування чи ні, а також мав можливість використовувати інструменти повтора та скасування. Під час фіксації змін всі операції з буфера змін будуть передані провайдеру.

To find out whether a layer is in editing mode, use `isEditing()` — the editing functions work only when the editing mode is turned on. Usage of editing functions

```
# add two features (QgsFeature instances)
layer.addFeatures([feat1,feat2])
# delete a feature with specified ID
layer.deleteFeature(fid)

# set new geometry (QgsGeometry instance) for a feature
layer.changeGeometry(fid, geometry)
# update an attribute with given field index (int) to given value (QVariant)
layer.changeAttributeValue(fid, fieldIndex, value)

# add new field
layer.addAttribute(QgsField("mytext", QVariant.String))
# remove a field
layer.deleteAttribute(fieldIndex)
```

Для того, щоб операції повтора/скасування працювали правильно, описані вище методи повинні бути розміщені всередині пакета змін. (Якщо вам не потрібен функціонал повтора/скасування змін і треба зберігати зміни негайно, все зводиться до *редагування через провайдер*). Ось приклад використання можливості скасування змін

```
layer.beginEditCommand("Feature triangulation")

# ... call layer's editing methods ...

if problem_occurred:
    layer.destroyEditCommand()
    return

# ... more editing ...

layer.endEditCommand()
```

Метод `beginEndCommand()` створює внутрішню «активну» команду та записує всі зміни у векторному шарі. Після виклику `endEditCommand()` ця команда буде розміщена у стеку скасування і користувач зможе скасувати або повторити її через GUI. Якщо в процесі редагування трапилась помилка, метод `destroyEditCommand()` видалить команду та скасує всі зроблені зміни, що сталися з моменту активації цієї команди.

To start editing mode, there is `startEditing()` method, to stop editing there are `commitChanges()` and `rollback()` — however normally you should not need these methods and leave this functionality to be triggered by the user.

5.6 Використання просторового індексу

Просторовий індекс може значно збільшити продуктивність вашого коду, якщо він часто виконує операції читання векторного шару. Уявіть наприклад, що ви реалізуєте алгоритм інтерполяції і для заданої точки необхідно знайти 10 найближчих об'єктів точкового шару аби використати їх для обчислення інтерпольованого значення. Без просторового індексу єдиний спосіб зробити це в QGIS — обчислити відстані від всіх точок до заданої а потім порівняти їх між собою. Це може бути досить тривалою операцією, особливо якщо її необхідно повторити для декількох точок. Набагато ефективніше цю задачу можна вирішити за допомогою просторового індексу.

Шар без просторового індексу можна порівняти з телефонним довідником, у якому телефонні номери не відсортовані або не впорядковані якимось чином. Єдиний спосіб знайти потрібний номер в такому випадку — переглядати довідник сторінка за сторінкою, поки потрібна інформація не буде знайдена.

Spatial indexes are not created by default for a QGIS vector layer, but you can create them easily. This is what you have to do.

1. створення просторового індексу — наступний код створить пустий індекс

```
index = QgsSpatialIndex()
```

2. add features to index — index takes QgsFeature object and adds it to the internal data structure. You can create the object manually or use one from previous call to provider's nextFeature()

```
index.insertFeature(feats)
```

3. після заповнення індексу можна переходити до виконання запитів

```
# returns array of feature IDs of five nearest features
nearest = index.nearestNeighbor(QgsPoint(25.4, 12.7), 5)
```

```
# returns array of IDs of features which intersect the rectangle
intersect = index.intersects(QgsRectangle(22.5, 15.3, 23.1, 17.2))
```

5.7 Збереження векторних шарів

Для збереження векторних шарів використовується клас `QgsVectorFileWriter`. Він дозволяє створювати файли у будь-якому OGR-сумісному форматі (shape-файли, GeoJSON, KML та інші).

Існує два способи збереження векторних даних:

- з екземпляра `QgsVectorLayer`

```
error = QgsVectorFileWriter.writeAsVectorFormat(layer, "my_shapes.shp", "CP1250", None, "ESRI Shapefile")

if error == QgsVectorFileWriter.NoError:
    print "success!"

error = QgsVectorFileWriter.writeAsVectorFormat(layer, "my_json.json", "utf-8", None, "GeoJSON")
if error == QgsVectorFileWriter.NoError:
    print "success again!"
```

The third parameter specifies output text encoding. Only some drivers need this for correct operation - shapefiles are one of those — however in case you are not using international characters you do not have to care much about the encoding. The fourth parameter that we left as `None` may specify destination CRS — if a valid instance of `QgsCoordinateReferenceSystem` is passed, the layer is transformed to that CRS.

For valid driver names please consult the [supported formats by OGR](#) — you should pass the value in the “Code” column as the driver name. Optionally you can set whether to export only selected

features, pass further driver-specific options for creation or tell the writer not to create attributes — look into the documentation for full syntax.

- з окремих об'єктів

```
# define fields for feature attributes. A list of QgsField objects is needed
fields = [QgsField("first", QVariant.Int),
          QgsField("second", QVariant.String)]

# create an instance of vector file writer, which will create the vector file.
# Arguments:
# 1. path to new file (will fail if exists already)
# 2. encoding of the attributes
# 3. field map
# 4. geometry type - from WKBTYPЕ enum
# 5. layer's spatial reference (instance of
#   QgsCoordinateReferenceSystem) - optional
# 6. driver name for the output file
writer = QgsVectorFileWriter("my_shapes.shp", "CP1250", fields, QGis.WKBPoint, None, "ESRI Shapefile")

if writer.hasError() != QgsVectorFileWriter.NoError:
    print "Error when creating shapefile: ", writer.hasError()

# add a feature
fet = QgsFeature()
fet.setGeometry(QgsGeometry.fromPoint(QgsPoint(10,10)))
fet.setAttributes([1, "text"])
writer.addFeature(fet)

# delete the writer to flush features to disk (optional)
del writer
```

5.8 Мемору провайдер

Мемору провайдер здебільшого призначений для використання розробниками програм та плагінів. Він не записує дані на диск, що дозволяє розробникам використовувати його в якості швидкого сховища тимчасових даних.

Провайдер дозволяє створювати текстові, цілі та десяткові поля.

Мемору провайдер також підтримує просторове індексування, індекс можна побудувати викликом методу `createSpatialIndex()` провайдера. Після створення індексу перегляд об'єктів у межах невеликих регіонів стане значно швидшим (оскільки будуть запитувати лише об'єкти, що попадають у заданий прямокутник).

Щоб створити тимчасовий шар за допомогою мемору провайдера достатньо вказати "memory" в якості ідентифікатора провайдера у конструкторі `QgsVectorLayer`.

У конструктор також передається URI, що задає тип геометрії шару. Це може бути: "Point", "LineString", "Polygon", "MultiPoint", "MultiLineString" або "MultiPolygon".

URI також може містити інформацію про систему координат, поля, та настройки просторового індексування. Використовується наступний синтаксис:

crs=definition Задає систему координат шару, в якості `definition` допускається використання будь-якого формату, що приймається `QgsCoordinateReferenceSystem.createFromString()`

index=yes Вказує чи буде провайдер використовувати просторовий індекс

field=name:type(length,precision) Описує атрибути шару. Кожний атрибут має ім'я та, необов'язково, тип (цілий, з плаваючою комою або текст), довжину та точність. Може бути декілька таких описів.

Нижче показано URI, який містить всі ці параметри

```
"Point?crs=epsg:4326&field=id:integer&field=name:string(20)&index=yes"
```

Наступний фрагмент коду демонструє створення та заповнення даними шару провайдера

```
# create layer
vl = QgsVectorLayer("Point", "temporary_points", "memory")
pr = vl.dataProvider()

# add fields
pr.addAttributes([QgsField("name", QVariant.String),
                  QgsField("age", QVariant.Int),
                  QgsField("size", QVariant.Double)])
vl.updateFields() # tell the vector layer to fetch changes from the provider

# add a feature
fet = QgsFeature()
fet.setGeometry(QgsGeometry.fromPoint(QgsPoint(10,10)))
fet.setAttributes(["Johny", 2, 0.3])
pr.addFeatures([fet])

# update layer's extent when new features have been added
# because change of extent in provider is not propagated to the layer
vl.updateExtents()
```

Нарешті, перевіримо чи все пройшло успішно

```
# show some stats
print "fields:", len(pr.fields())
print "features:", pr.featureCount()
e = layer.extent()
print "extent:", e.xMinimum(), e.yMinimum(), e.xMaximum(), e.yMaximum()

# iterate over features
f = QgsFeature()
features = vl.getFeatures()
for f in features:
    print "F:", f.id(), f.attributes(), f.geometry().asPoint()
```

5.9 Зовнішній вигляд (стиль) векторних шарів

Під час візуалізації векторного шару, зовнішній вигляд даних визначається **рендерером** та **символами**, які асоційовані з шаром. Символи це класи, які займаються візуалізацією об'єктів, а рендерер визначає який саме символ буде використовуватися для певного об'єкта.

Отримати рендерер шару можна так:

```
renderer = layer.rendererV2()
```

Тепер можна переглянути інформацію про рендерер

```
print "Type:", rendererV2.type()
```

У бібліотеці ядра QGIS реалізовано декілька рендерерів:

Тип	Клас	Коментар
singleSymbol	QgsSingleSymbolRendererV2	Візуалізує всі об'єкти одним і тим же символом
categorizedSymbol	QgsCategorizedSymbolRendererV2	Візуалізує об'єкти з використанням різних символів для кожної категорії
graduatedSymbol	QgsGraduatedSymbolRendererV2	Візуалізує об'єкти з використанням різних символів для кожного діапазону значень

There might be also some custom renderer types, so never make an assumption there are just these types. You can query `QgsRendererV2Registry` singleton to find out currently available renderers:

```
QgsRendererV2Registry.instance().renderersList()
# Prints:
[u' singleSymbol',
u' categorizedSymbol',
u' graduatedSymbol',
u' RuleRenderer',
u' pointDisplacement',
u' invertedPolygonRenderer',
u' heatmapRenderer']
```

Існує можливість отримати дамп вмісту рендерера у текстовому вигляді — це може бути корисним під час зневадження

```
print rendererV2.dump()
```

5.9.1 Простий знак

Отримати символ, що використовується для візуалізації можна за допомогою метода `symbol()`, а для його модифікації служить метод `setSymbol()` (примітка для розробників на C++: рендерер стає власником символу).

You can change the symbol used by a particular vector layer by calling `setSymbol()` passing an instance of the appropriate symbol instance. Symbols for *point*, *line* and *polygon* layers can be created by calling the `createSimple()` function of the corresponding classes `QgsMarkerSymbolV2`, `QgsLineSymbolV2` and `QgsFillSymbolV2`.

The dictionary passed to `createSimple()` sets the style properties of the symbol.

For example you can change the symbol used by a particular **point** layer by calling `setSymbol()` passing an instance of a `QgsMarkerSymbolV2` as in the following code example:

```
symbol = QgsMarkerSymbolV2.createSimple({'name': 'square', 'color': 'red'})
layer.rendererV2().setSymbol(symbol)
```

name indicates the shape of the marker, and can be any of the following:

- circle
- square
- rectangle
- diamond
- pentagon
- triangle
- equilateral_triangle
- star
- regular_star
- arrow

- filled_arrowhead

5.9.2 Рендерер категоріями

Дізнатися та встановити ім'я атрибута, який буде використовуватися для класифікації можна за допомогою методів `classAttribute()` та `setClassAttribute()`.

А так отримують список категорій

```
for cat in rendererV2.categories():
    print "%s: %s :: %s" % (cat.value().toString(), cat.label(), str(cat.symbol()))
```

Тут `value()` — величина, що використовується для розрізнення категорій, `label()` — мітка категорії, а метод `symbol()` повертає відповідний символ.

Також рендерер, як правило, зберігає вихідний символ та кольорову шкалу, які використовувалися для класифікації. Отримати їх можна за допомогою методів `sourceColorRamp()` та `sourceSymbol()`.

5.9.3 Градуйований знак

Цей рендерер дуже схожий на градуйований знак, описаний вище, але замість одного значення для класу він оперує діапазном значень, і як наслідок може використовуватися лише з числовими атрибутами.

Отримати інформацію про діапазони, що використовуються, можна так

```
for ran in rendererV2.ranges():
    print "%f - %f: %s %s" % (
        ran.lowerValue(),
        ran.upperValue(),
        ran.label(),
        str(ran.symbol())
    )
```

Як і у попередньому випадку доступні методи `classAttribute()` для отримання імені атрибута класифікації, `sourceSymbol()` та `sourceColorRamp()` для отримання вихідного символу та кольорової шкали. Крім того, додатковий метод `mode()` дозволяє дізнатися який алгоритм використовувався для створення діапазонів: рівні інтервали, квантилі або щось інше.

Якщо ви хочете створити свій рендерер категоріями, можете взяти за основу наступний код. Тут показано простий поділ об'єктів на два класи

```
from qgis.core import *

myVectorLayer = QgsVectorLayer(myVectorPath, myName, 'ogr')
myTargetField = 'target_field'
myRangeList = []
myOpacity = 1
# Make our first symbol and range...
myMin = 0.0
myMax = 50.0
myLabel = 'Group 1'
myColour = QtGui.QColor('#ffee00')
mySymbol1 = QgsSymbolV2.defaultSymbol(myVectorLayer.geometryType())
mySymbol1.setColor(myColour)
mySymbol1.setAlpha(myOpacity)
myRange1 = QgsRendererRangeV2(myMin, myMax, mySymbol1, myLabel)
myRangeList.append(myRange1)
#now make another symbol and range...
myMin = 50.1
myMax = 100
myLabel = 'Group 2'
```

```

myColour = QtGui.QColor('#00eeff')
mySymbol2 = QgsSymbolV2.defaultSymbol(
    myVectorLayer.geometryType())
mySymbol2.setColor(myColour)
mySymbol2.setAlpha(myOpacity)
myRange2 = QgsRendererRangeV2(myMin, myMax, mySymbol2 myLabel)
myRangeList.append(myRange2)
myRenderer = QgsGraduatedSymbolRendererV2('', myRangeList)
myRenderer.setMode(QgsGraduatedSymbolRendererV2.EqualInterval)
myRenderer.setClassAttribute(myTargetField)

myVectorLayer.setRendererV2(myRenderer)
QgsMapLayerRegistry.instance().addMapLayer(myVectorLayer)

```

5.9.4 Робота з символами

Символи представляються базовим класом `QgsSymbolV2` та трьома нащадками:

- `QgsMarkerSymbolV2` — для точок
- `QgsLineSymbolV2` — для ліній
- `QgsFillSymbolV2` — для полігонів

Кожний символ складається з одного чи декількох символічних шарів (похідні класи від `QgsSymbolLayerV2`). Всю роботу з візуалізації виконують саме символічні шари, символ лише контейнер для них.

Отримавши екземпляр символу (наприклад, від рендерера), можна вивчити його. Метод `type()` розкаже маркер це, чи лінія або полігон. Метод `dump()` поверне короткий опис символу. Отримати список шарів символу можна так

```

for i in xrange(symbol.symbolLayerCount()):
    lyr = symbol.symbolLayer(i)
    print "%d: %s" % (i, lyr.layerType())

```

Дізнатися про колір символу допоможе метод `color()`, а для зміни кольору використовується `setColor()`. У символів типу маркер додатково присутні методи `size()` та `angle()`, які дозволяють отримати інформацію про розмір символу та його кут повороту. А лінійні символи мають метод `width()`, який повертає товщину лінії.

Розмір та товщина за замовчанням задаються у міліметрах, а кут повороту — у градусах.

Робота з символічними шарами

Як уже було сказано, шари символу (похідні від `QgsSymbolLayerV2`) визначають зовнішній вигляд об'єктів. Існує декілька базових класів символічних шарів. Крім того, можна створювати свої символічні шари і таким чином впливати на візуалізацію об'єктів у широких межах. Метод `layerType()` однозначно ідентифікує клас символічного шару — основними і доступними за замовчанням є символічні шари `SimpleMarker`, `SimpleLine` and `SimpleFill`.

Отримати повний список символічних шарів, які можна використовувати у заданому символічному шарі можна так

```

from qgis.core import QgsSymbolLayerV2Registry
myRegistry = QgsSymbolLayerV2Registry.instance()
myMetadata = myRegistry.symbolLayerMetadata("SimpleFill")
for item in myRegistry.symbolLayersForType(QgsSymbolV2.Marker):
    print item

```

Результат

EllipseMarker
FontMarker
SimpleMarker
SvgMarker
VectorField

Клас `QgsSymbolLayerV2Registry` управляє базою даних всіх доступних символних шарів.

Отримати доступ до даних шару можна за допомогою методу `properties()`, який поверне словник (пари ключ-значення) характеристик, що впливають на зовнішній вигляд. Крім того, існують, спільні для всіх типів, методи `color()`, `size()`, `angle()`, `width()` та відповідні модифікатори. Слід пам'ятати, що кут повороту та розмір доступні тільки для символних шарів типу маркер, а товщина — тільки для символних шарів типу лінія.

Власні символні шари

Уявіть, що вам необхідно налаштувати процес візуалізації своїх даних. Ви можете створити власний клас символного шару, який буде відображати об'єкти саме так, як вам потрібно. Ось приклад маркера, який малює червоні кола заданого радіуса

```
class FooSymbolLayer(QgsMarkerSymbolLayerV2):

    def __init__(self, radius=4.0):
        QgsMarkerSymbolLayerV2.__init__(self)
        self.radius = radius
        self.color = QColor(255,0,0)

    def layerType(self):
        return "FooMarker"

    def properties(self):
        return { "radius" : str(self.radius) }

    def startRender(self, context):
        pass

    def stopRender(self, context):
        pass

    def renderPoint(self, point, context):
        # Rendering depends on whether the symbol is selected (QGIS >= 1.5)
        color = context.selectionColor() if context.selected() else self.color
        p = context.renderContext().painter()
        p.setPen(color)
        p.drawEllipse(point, self.radius, self.radius)

    def clone(self):
        return FooSymbolLayer(self.radius)
```

Метод `layerType()` задає ім'я символного шару, яке повинно бути унікальним серед всіх символних шарів. Щоб всі атрибути залишалися незмінними використовуються характеристики. Метод `clone()` повинен повертати копію символного шару з точно таким ж атрибутами. І нарешті, методи візуалізації: `startRender()` викликається перед візуалізацією першого об'єкту, а `stopRender()` — по завершенню візуалізації. За власне візуалізацію відповідає метод `renderPoint()`. Координати точки (точок) повинні бути заздалегідь сконвертованими у вихідні координати.

Для поліліній та полігонів єдина відмінність буде у методі візуалізації: слід використовувати `renderPolyline()`, якому передається список ліній, або `renderPolygon()`, якому передається список точок, що утворюють зовнішню межу, та список внутрішніх кілець (або `None`) другим параметром.

Гарною практикою є реалізація інтерфейсу для настройки атрибутів символного шару, що дозволяє користувачам налаштувати зовнішній вигляд. Так, у нашому прикладі можна надати користувачам можливість змінювати радіус кола. Реалізувати це можна так

```
class FooSymbolLayerWidget(QgsSymbolLayerV2Widget):
    def __init__(self, parent=None):
        QgsSymbolLayerV2Widget.__init__(self, parent)

        self.layer = None

        # setup a simple UI
        self.label = QLabel("Radius:")
        self.spinRadius = QDoubleSpinBox()
        self.hbox = QHBoxLayout()
        self.hbox.addWidget(self.label)
        self.hbox.addWidget(self.spinRadius)
        self.setLayout(self.hbox)
        self.connect(self.spinRadius, SIGNAL("valueChanged(double)"), \
            self.radiusChanged)

    def setSymbolLayer(self, layer):
        if layer.layerType() != "FooMarker":
            return
        self.layer = layer
        self.spinRadius.setValue(layer.radius)

    def symbolLayer(self):
        return self.layer

    def radiusChanged(self, value):
        self.layer.radius = value
        self.emit(SIGNAL("changed()"))
```

Цей віджет можна вбудувати у діалог настройки символу. Коли символний шар вибирається у діалозі настройки символу, створюється екземпляр символного шару та екземпляр відповідного віджету. Потім викликається метод `setSymbolLayer()` щоб прив'язати символний шар до віджету. У цьому методі віджет повинен оновити свій інтерфейс, щоб відобразити значення атрибутів символного шару. Діалог викликає функцію `symbolLayer()` щоб отримати змінений символний шар для подальшого використання.

Після кожної зміни атрибутів віджет повинен послати сигнал `changed()`, щоб діалог настройки міг оновити попередній перегляд символу.

Залишився останній крок: розповісти QGIS про існування цих класів. Для цього достатньо додати символний шар до відповідного реєстру. Звичайно, можна використовувати символний шар і без внесення у реєстр, але тоді деякий функціонал буде недоступний. Наприклад: завантаження проєктів з додатковими символними шарами або неможливість редагування атрибутів символного шару.

Спочатку необхідно створити метадані символного шару

```
class FooSymbolLayerMetadata(QgsSymbolLayerV2AbstractMetadata):

    def __init__(self):
        QgsSymbolLayerV2AbstractMetadata.__init__(self, "FooMarker", QgsSymbolV2.Marker)

    def createSymbolLayer(self, props):
        radius = float(props[QString("radius")]) if QString("radius") in props else 4.0
        return FooSymbolLayer(radius)

    def createSymbolLayerWidget(self):
        return FooSymbolLayerWidget()
```

```
QgsSymbolLayerV2Registry.instance().addSymbolLayerType(FooSymbolLayerMetadata())
```

У конструктор батьківського класу необхідно передати тип шару (той самий, що повідомляє шар) та тип символу (маркер/лінія/полігон). `createSymbolLayer()` створює екземпляр символного шару з атрибутами, яказаними у словнику *props*. (Будьте уважні, ключі є екземплярами `QString`, а не об'єктами "str"). Метод `createSymbolLayerWidget()` повинен повертати віджет настрійок цього символного шару.

Останнім рядком ми включаємо символний шар у реєстр. На цьому все.

5.9.5 Власні рендерери

Можливість створити власний рендерер може стати у нагоді, якщо необхідно реалізувати особливі правила відбору символів для візуалізації. Прикладами таких ситуацій можуть бути: символ повинен відображатися в залежності від значень декількох полів, розмір символу повинен залежати від поточного масштабу тощо.

Наступний код демонструє простий рендерер, який створює два маркери та випадковим чином вибирає один з них для візуалізації кожного об'єкта

```
import random

class RandomRenderer(QgsFeatureRendererV2):
    def __init__(self, syms=None):
        QgsFeatureRendererV2.__init__(self, "RandomRenderer")
        self.syms = syms if syms else [QgsSymbolV2.defaultSymbol(QGis.Point), QgsSymbolV2.defaultSymbol(QGis.Point)]

    def symbolForFeature(self, feature):
        return random.choice(self.syms)

    def startRender(self, context, vlayer):
        for s in self.syms:
            s.startRender(context)

    def stopRender(self, context):
        for s in self.syms:
            s.stopRender(context)

    def usedAttributes(self):
        return []

    def clone(self):
        return RandomRenderer(self.syms)
```

У конструктор батьківського класу `QgsFeatureRendererV2` необхідно передати ім'я рендерера (повинно бути унікальним). Метод `symbolForFeature()` визначає який символ буде використовуватися для певного об'єкта. `startRender()` та `stopRender()` виконують ініціалізацію/фіналізацію рендерінга символу. Метод `usedAttributes()` може повертати список імен полів, які використовуються рендерером. І нарешті, метод `clone()` повинен повертати копію рендерера.

Як і у випадку символних шарів, рендерер може мати графічний інтерфейс для настройки параметрів. Він успадковується від класу `QgsRendererV2Widget`. Наступний код створює кнопку, яка дозволяє змінювати один з символів

```
class RandomRendererWidget(QgsRendererV2Widget):
    def __init__(self, layer, style, renderer):
        QgsRendererV2Widget.__init__(self, layer, style)
        if renderer is None or renderer.type() != "RandomRenderer":
            self.r = RandomRenderer()
        else:
            self.r = renderer
        # setup UI
```



```

self.btn1 = QgsColorButtonV2("Color 1")
self.btn1.setColor(self.r.syms[0].color())
self.vbox = QVBoxLayout()
self.vbox.addWidget(self.btn1)
self.setLayout(self.vbox)
self.connect(self.btn1, SIGNAL("clicked()"), self.setColor1)

def setColor1(self):
    color = QColorDialog.getColor(self.r.syms[0].color(), self)
    if not color.isValid(): return
    self.r.syms[0].setColor(color);
    self.btn1.setColor(self.r.syms[0].color())

def renderer(self):
    return self.r

```

У конструктор передається екземпляр активного шару (`QgsVectorLayer`), глобальний стиль (`QgsStyleV2`) та поточний рендерер. Якщо рендерер не задано, або його має інший тип — ми замінюємо його своїм рендерером, в протилежному випадку використовуємо поточний рендерер (який нам і потрібен). Необхідно оновити віджет, щоб відобразити поточний стан рендерера. При закритті діалога налаштувань рендерера викликається метод `renderer()` віджета щоб отримати поточний рендерер — він буде підключений до шару.

Залишилось підготувати метадані рендерера та внести його у реєстр інакше завантажити шари з цим рендерером не вдасться, а користувач не побачить його у списку доступних рендерерів. Завершуємо наш приклад з `RandomRenderer`

```

class RandomRendererMetadata(QgsRendererV2AbstractMetadata):
    def __init__(self):
        QgsRendererV2AbstractMetadata.__init__(self, "RandomRenderer", "Random renderer")

    def createRenderer(self, element):
        return RandomRenderer()
    def createRendererWidget(self, layer, style, renderer):
        return RandomRendererWidget(layer, style, renderer)

```

```
QgsRendererV2Registry.instance().addRenderer(RandomRendererMetadata())
```

Як і у випадку з символічними шарами, абстрактний конструктор метаданих повинен отримати ім'я рендерера, видиме ім'я рендерера (використовується в GUI) та, за бажанням, шлях до іконки рендерера. В метод `createRenderer()` передається екземпляр `QDomElement`, який може використовуватися для відновлення стану рендерера з дерева DOM. Метод `createRendererWidget()` відповідає за створення віджета налаштування рендерера. Якщо рендерер не має віджета налаштування, цей метод може бути відсутнім або просто повертати *None*.

Встановити іконку рендерера можна, передавши її у конструктор `QgsRendererV2AbstractMetadata` третім (необов'язковим) параметром — конструктор базового класу в функціях `func: __init__` класу `RandomRendererMetadata` буде мати вигляд

```

QgsRendererV2AbstractMetadata.__init__(self,
    "RandomRenderer",
    "Random renderer",
    QIcon(QPixmap("RandomRendererIcon.png", "png")))

```

Іконку можна призначити і пізніше за допомогою метода `setIcon()` класу метаданих. Іконка завантажується або з файлу (як показано вище) або з ресурсів Qt (у складі PyQt4 є компілятор ресурсів `.qrc` для Python).

5.10 Інші теми

TODO: creating/modifying symbols working with style (`QgsStyleV2`) working with color ramps (`QgsVectorColorRampV2`) rule-based renderer (see [this blogpost](#)) exploring symbol layer and renderer registries

Робота з геометрією

Точки, лінії та полігони, які представляють просторові об'єкти, зазвичай називають геометрією. В QGIS вони описуються класом `QgsGeometry`. З усіма можливими типами геометрій можна ознайомитися на сторінці обговорення [JTS](#).

Іноді одна геометрія насправді є колекцією простих (`single-part`) геометрій. Такі геометрії називаються складеними (`multi-part`). Якщо складена геометрія містить прості геометрії одного типу, то її називають мульти-точка, мульти-лінія або мульти-полігон. Наприклад, країна, що складається з декількох островів може бути представлена як мульти-полігон.

Координати, що описують геометрії, можуть бути в будь-якій системі координат (CRS). Коли виконується доступ до об'єктів шару, асоційовані геометрії будуть мати систему координат шару.

6.1 Створення геометрії

Існує декілька способів створити геометрію:

- from coordinates

```
gPnt = QgsGeometry.fromPoint(QgsPoint(1,1))
gLine = QgsGeometry.fromPolyline([[QgsPoint(1, 1), QgsPoint(2, 2)]]
gPolygon = QgsGeometry.fromPolygon([[QgsPoint(1, 1), QgsPoint(2, 2), QgsPoint(2, 1)]])
```

Координати задаються за допомогою класу `QgsPoint`.

Полілінія описується масивом точок. Полігон в свою чергу описується як список лінійних кілець (тобто замкнених ліній). Перше кільце — зовнішнє (межа), всі наступні необов'язкові кільця описують дірки в полігоні.

Складені геометрії мають ще один рівень вкладеності: мульти-точка це список точок, мульти-лінія — список ліній, а мульти-полігон, відповідно, список полігонів.

- from well-known text (WKT)

```
gem = QgsGeometry.fromWkt("POINT(3 4)")
```

- from well-known binary (WKB)

```
g = QgsGeometry()
g.setWkbAndOwnership(wkb, len(wkb))
```

6.2 Доступ до геометрії

First, you should find out geometry type, `wkbType()` method is the one to use — it returns a value from `Qgis.WkbType` enumeration

```

>>> gPnt.wkbType() == QGis.WKBPoint
True
>>> gLine.wkbType() == QGis.WKBLineString
True
>>> gPolygon.wkbType() == QGis.WKBPolygon
True
>>> gPolygon.wkbType() == QGis.WKBMultiPolygon
False

```

As an alternative, one can use `type()` method which returns a value from `QGis.GeometryType` enumeration. There is also a helper function `isMultipart()` to find out whether a geometry is multipart or not.

Для витягнення інформації з геометрії передбачено спеціальні функції доступу для кожного типу геометрії. Нижче показано як їх використовувати

```

>>> gPnt.asPoint()
(1, 1)
>>> gLine.asPolyline()
[(1, 1), (2, 2)]
>>> gPolygon.asPolygon()
[[ (1, 1), (2, 2), (2, 1), (1, 1) ]]

```

Примітка: кортеж (x, y) насправді не кортеж, а об'єкт класу `QgsPoint`. Отримати його значення можна за допомогою методів `x()` та `y()`.

Для складених геометрій існують аналогічні методи доступу: `asMultiPoint()`, `asMultiPolyline()`, `asMultiPolygon()`.

6.3 Геометричні предикати та операції

QGIS використовує бібліотеку GEOS для виконання різноманітних операцій з геометріями, таких як геометричні предикати (`contains()`, `intersects()`, ...) та операції (`union()`, `difference()`, ...). Також вона може обчислювати геометричні характеристики, такі як площа (для полігонів) або довжина (для полігонів та ліній).

Нижче наведено маленький приклад, де показаний обхід всіх геометрій шару та обчислення деяких геометричних характеристик відповідних об'єктів.

```

# we assume that 'layer' is a polygon layer
features = layer.getFeatures()
for f in features:
    geom = f.geometry()
    print "Area:", geom.area()
    print "Perimeter:", geom.length()

```

Площа та периметр розраховуються методами класу `QgsGeometry` без врахування системи координат шару. Для більш гнучкого обчислення площі та відстані існує клас `QgsDistanceArea`. Якщо перепроєктування вимкнене, розрахунки відбуваються на площині, інакше — на еліпсоїді. Якщо еліпсоїд не задано явно, використовуються параметри WGS 84.

```

d = QgsDistanceArea()
d.setProjectionsEnabled(True)

print "distance in meters: ", d.measureLine(QgsPoint(10,10),QgsPoint(11,11))

```

Багато прикладів використання методів аналізу та перетворення векторних даних можна знайти в коді алгоритмів QGIS. Ось декілька посилань для початку:

Additional information can be found in following sources:

- Geometry transformation: [Reproject algorithm](#)
- Distance and area using the `QgsDistanceArea` class: [Distance matrix algorithm](#)

- Multi-part to single-part algorithm

Робота з проєкціями

7.1 Системи координат

Системи координат (Coordinate reference system, CRS) інкапсулюються класом `QgsCoordinateReferenceSystem`. Екземпляри цього класу можна створити різними способами:

- specify CRS by its ID

```
# PostGIS SRID 4326 is allocated for WGS84
crs = QgsCoordinateReferenceSystem(4326, QgsCoordinateReferenceSystem.PostgisCrsId)
```

QGIS використовує три різних ідентифікатора (ID) для кожної системи координат:

- `PostgisCrsId` — ідентифікатор, що використовується у базах даних PostGIS
- `InternalCrsId` — внутрішній ідентифікатор QGIS
- `EpsgCrsId` — ідентифікатор, призначений консорціумом EPSG

Якщо не задано другий параметр, за замовчанням використовується PostGIS SRID.

- specify CRS by its well-known text (WKT)

```
wkt = 'GEOGCS["WGS84", DATUM["WGS84", SPHEROID["WGS84", 6378137.0, 298.257223563]],'
      PRIMEM["Greenwich", 0.0], UNIT["degree",0.017453292519943295], '
      AXIS["Longitude",EAST], AXIS["Latitude",NORTH]]'
crs = QgsCoordinateReferenceSystem(wkt)
```

- create invalid CRS and then use one of the `create*()` functions to initialize it. In following example we use Proj4 string to initialize the projection

```
crs = QgsCoordinateReferenceSystem()
crs.createFromProj4("+proj=longlat +ellps=WGS84 +datum=WGS84 +no_defs")
```

Бажано перевіряти успішність створення (тобто виконати пошук у базі даних) системи координат: `isValid()` повинен повернути `True`.

Майте на увазі, що для ініціалізації системи координат QGIS повинна здійснити пошук відповідних значень у внутрішній базі даних `srs.db`. Тому, якщо ви розробляєте автономну програму, необхідно правильно налаштувати шляхи за допомогою `QgsApplication.setPrefixPath()`, інакше база даних не буде знайдена. Якщо ви виконуете команди у консолі Python QGIS або розробляєте плагін — не хвилюйтесь, все вже налаштовано.

Отримання інформації про систему координат

```
print "QGIS CRS ID:", crs.srsid()
print "PostGIS SRID:", crs.srid()
print "EPSG ID:", crs.epsg()
print "Description:", crs.description()
```

```
print "Projection Acronym:", crs.projectionAcronym()
print "Ellipsoid Acronym:", crs.ellipsoidAcronym()
print "Proj4 String:", crs.proj4String()
# check whether it's geographic or projected coordinate system
print "Is geographic:", crs.geographicFlag()
# check type of map units in this CRS (values defined in QGis::units enum)
print "Map units:", crs.mapUnits()
```

7.2 Проекції

Для перетворення між різними системами координат використовується клас `QgsCoordinateTransform`. Простіше за все створити екземпляри вхідної та вихідної системи координат та ініціалізувати ними екземпляр `QgsCoordinateTransform`. Потім просто виконуйте трансформацію, викликаючи метод `transform()`. За замовчанням виконується пряме перетворення, але також можна робити і зворотне

```
crsSrc = QgsCoordinateReferenceSystem(4326) # WGS 84
crsDest = QgsCoordinateReferenceSystem(32633) # WGS 84 / UTM zone 33N
xform = QgsCoordinateTransform(crsSrc, crsDest)

# forward transformation: src -> dest
pt1 = xform.transform(QgsPoint(18,5))
print "Transformed point:", pt1

# inverse transformation: dest -> src
pt2 = xform.transform(pt1, QgsCoordinateTransform.ReverseTransform)
print "Transformed back:", pt2
```

Робота з картою

Віджет «карта» (map canvas) є одним з найважливіших, оскільки саме він відповідає за відображення карти, яка складається з накладених один на одного шарів, та дозволяє взаємодіяти як за картою в цілому, так і з окремими шарами. Віджет завжди відображає частину карти, що задана поточним охопленням. Взаємодія з картою відбувається за допомогою **інструментів карти** (map tools): існують інструменти переміщення, масштабування, визначення об'єктів, виміру, редагування векторних шарів тощо. Як і в інших програмах, у кожний момент часу активним може бути лише один інструмент, за необхідності користувач переключається між ними.

Map canvas is implemented as `QgsMapCanvas` class in `qgis.gui` module. The implementation is based on the Qt Graphics View framework. This framework generally provides a surface and a view where custom graphics items are placed and user can interact with them. We will assume that you are familiar enough with Qt to understand the concepts of the graphics scene, view and items. If not, please make sure to read the [overview of the framework](#).

Кожного разу, коли карта була зсунута, збільшена чи зменшена (або користувач виконує будь-яку іншу дію, яка ініціює оновлення), виконується візуалізація карти в межах поточного охоплення. Шари візуалізуються у зображення (за це відповідає клас `QgsMapRenderer`) і саме це зображення відображається на карті. Графічний елемент (у термінах фреймворку Qt Graphics View), що відповідає за відображення карти, є клас `QgsMapCanvasItem`. Цей клас також відповідає за оновлення візуалізованої карти. Окрім цього елемента, який використовується як фон, може існувати довільна кількість додаткових **елементів карти**. Типовими елементами карти є так звані «гумові» нитки (використовуються під час вимірювань та редагування) або маркери вершин. Елементи карти зазвичай використовуються для відображення роботи інструментів карти. Наприклад, під час створення нового полігону, інструмент карти генерує «гумову» нитку, що показує поточну форму полігону. Всі елементи карти є підкласом `QgsMapCanvasItem`, який розширяє можливості базового об'єкту `QGraphicsItem`.

Таким чином, архітектура карти базується на трьох концепціях:

- карта — для візуалізації даних
- елементи карти — додаткові елементи, що відображаються на карті
- інструменти карти — для взаємодії з картою

8.1 Вкладення карти

Оскільки карта це такий же віджет як і будь-який інший елемент інтерфейсу Qt, її використання, створення та відображення дуже просте

```
canvas = QgsMapCanvas ()
canvas.show()
```

Цей код створить нове вікно з картою. Карту також можна вкласти в наявний віджет чи вікно. При використанні Qt Designer та файлів .ui зручно використовувати наступний підхід: на формі розмістити `QWidget`, та перетворити його у новий клас встановивши ім'я класу в `QgsMapCanvas`

та вказавши в якості заголовного файлу `qgis.gui`. Все інше зробить програма `ruic4`. Це дуже зручний спосіб вкладання карти. Інший спосіб — створити карту та інші елементи інтерфейсу динамічно (в якості дочірніх об'єктів головного вікна або діалогу) та розмістити їх у вікні.

За замовчанням фон карти чорний, згладжування під час візуалізації відсутнє. Щоб зробити фон білим та увімкнути згладжування використовується код

```
canvas.setCanvasColor(Qt.white)
canvas.enableAntiAliasing(True)
```

(якщо вам цікаво, `Qt` знаходиться у модулі `PyQt4.QtCore`, а `Qt.white` це один з наперед заданих екземплярів класу `QColor`).

Now it is time to add some map layers. We will first open a layer and add it to the map layer registry. Then we will set the canvas extent and set the list of layers for canvas

```
layer = QgsVectorLayer(path, name, provider)
if not layer.isValid():
    raise IOError, "Failed to open the layer"

# add layer to the registry
QgsMapLayerRegistry.instance().addMapLayer(layer)

# set extent to the extent of our layer
canvas.setExtent(layer.extent())

# set the map canvas layer set
canvas.setLayerSet([QgsMapCanvasLayer(layer)])
```

Після виконання цих команд на карті повинен відобразитися завантажений шар.

8.2 Використання інструментів карти

The following example constructs a window that contains a map canvas and basic map tools for map panning and zooming. Actions are created for activation of each tool: panning is done with `QgsMapToolPan`, zooming in/out with a pair of `QgsMapToolZoom` instances. The actions are set as checkable and later assigned to the tools to allow automatic handling of checked/unchecked state of the actions – when a map tool gets activated, its action is marked as selected and the action of the previous map tool is deselected. The map tools are activated using `setMapTool()` method.

```
from qgis.gui import *
from PyQt4.QtGui import QAction, QMainWindow
from PyQt4.QtCore import SIGNAL, Qt, QString

class MyWnd(QMainWindow):
    def __init__(self, layer):
        QMainWindow.__init__(self)

        self.canvas = QgsMapCanvas()
        self.canvas.setCanvasColor(Qt.white)

        self.canvas.setExtent(layer.extent())
        self.canvas.setLayerSet([QgsMapCanvasLayer(layer)])

        self.setCentralWidget(self.canvas)

        actionZoomIn = QAction(QString("Zoom in"), self)
        actionZoomOut = QAction(QString("Zoom out"), self)
        actionPan = QAction(QString("Pan"), self)

        actionZoomIn.setCheckable(True)
```

```

actionZoomOut.setCheckable(True)
actionPan.setCheckable(True)

self.connect(actionZoomIn, SIGNAL("triggered()"), self.zoomIn)
self.connect(actionZoomOut, SIGNAL("triggered()"), self.zoomOut)
self.connect(actionPan, SIGNAL("triggered()"), self.pan)

self.toolbar = self.addToolBar("Canvas actions")
self.toolbar.addAction(actionZoomIn)
self.toolbar.addAction(actionZoomOut)
self.toolbar.addAction(actionPan)

# create the map tools
self.toolPan = QgsMapToolPan(self.canvas)
self.toolPan.setAction(actionPan)
self.toolZoomIn = QgsMapToolZoom(self.canvas, False) # false = in
self.toolZoomIn.setAction(actionZoomIn)
self.toolZoomOut = QgsMapToolZoom(self.canvas, True) # true = out
self.toolZoomOut.setAction(actionZoomOut)

self.pan()

def zoomIn(self):
    self.canvas.setMapTool(self.toolZoomIn)

def zoomOut(self):
    self.canvas.setMapTool(self.toolZoomOut)

def pan(self):
    self.canvas.setMapTool(self.toolPan)

```

You can put the above code to a file, e.g. `mywnd.py` and try it out in Python console within QGIS. This code will put the currently selected layer into newly created canvas

```

import mywnd
w = mywnd.MyWnd(qgis.utils.iface.activeLayer())
w.show()

```

Just make sure that the `mywnd.py` file is located within Python search path (`sys.path`). If it isn't, you can simply add it: `sys.path.insert(0, '/my/path')` — otherwise the import statement will fail, not finding the module.

8.3 Гумові полоси та маркери вершин

To show some additional data on top of the map in canvas, use map canvas items. It is possible to create custom canvas item classes (covered below), however there are two useful canvas item classes for convenience: `QgsRubberBand` for drawing polylines or polygons, and `QgsVertexMarker` for drawing points. They both work with map coordinates, so the shape is moved/scaled automatically when the canvas is being panned or zoomed.

Створити полілінію можна так

```

r = QgsRubberBand(canvas, False) # False = not a polygon
points = [QgsPoint(-1, -1), QgsPoint(0, 1), QgsPoint(1, -1)]
r.setToGeometry(QgsGeometry.fromPolyline(points), None)

```

Відобразити полігон

```

r = QgsRubberBand(canvas, True) # True = a polygon
points = [[QgsPoint(-1, -1), QgsPoint(0, 1), QgsPoint(1, -1)]]
r.setToGeometry(QgsGeometry.fromPolygon(points), None)

```

Зверніть увагу, вершини полігону представлені не простим списком, це список меж полігону: перше кільце є зовнішньою межею, всі інші (необов'язкові) кільця відповідають діркам у полігоні.

Гумові полоси можна налаштувати, а саме змінювати їх колір та товщину

```
r.setColor(QColor(0, 0, 255))
r.setWidth(3)
```

Елементи карти прив'язуються до графічної сцени. Щоб тимчасово сховати їх (а потім знову показати) використовуються методи `hide()` та `show()`. Щоб остаточно видалити елемент необхідно видалити його з графічної сцени

```
canvas.scene().removeItem(r)
```

(при використанні C++ достатньо просто видалити елемент, однак у Python `del r` видалить лише посилання, а сам об'єкт залишиться в пам'яті, оскільки його власником є карта)

Гумові полоси також можна використовувати для відображення точок, однак для цього краще користуватися спеціальним класом `QgsVertexMarker` (`QgsRubberBand` може намалювати лише прямокутник навколо вказаної точки). Маркер створюється так

```
m = QgsVertexMarker(canvas)
m.setCenter(QgsPoint(0, 0))
```

Наступний фрагмент коду показує як відобразити червоний хрестик у позиції [0,0]. За бажанням можна змінити іконку, розмір, колір та товщини пера

```
m.setColor(QColor(0, 255, 0))
m.setIconSize(5)
m.setIconType(QgsVertexMarker.ICON_BOX) # or ICON_CROSS, ICON_X
m.setPenWidth(3)
```

Тимчасове приховування маркерів та їх повне видалення з карти виконується аналогічно до гумових полос.

8.4 Створення власних інструментів карти

Ви можете створювати власні інструменти карти, щоб реалізувати необхідну реакцію на дії користувача.

Інструменти карти повинні бути нащадками класу `QgsMapTool` або іншого похідного класу. Активність інструмента, як вже було сказано, виконується за допомогою метода `setMapTool()`.

Нижче наведено інструмент карти, який дозволяє вибирати прямокутну область на карті шляхом протягування по карті миші з натиснутою кнопкою. Коли область вказано, координати її вершин виводяться у консоль. Для відображення вибраної області інструмент використовує гумові полоси.

```
class RectangleMapTool(QgsMapToolEmitPoint):
    def __init__(self, canvas):
        self.canvas = canvas
        QgsMapToolEmitPoint.__init__(self, self.canvas)
        self.rubberBand = QgsRubberBand(self.canvas, Qgs.Polygon)
        self.rubberBand.setColor(Qt.red)
        self.rubberBand.setWidth(1)
        self.reset()

    def reset(self):
        self.startPoint = self.endPoint = None
        self.isEmittingPoint = False
        self.rubberBand.reset(Qgs.Polygon)

    def canvasPressEvent(self, e):
        self.startPoint = self.toMapCoordinates(e.pos())
```

```

self.endPoint = self.startPoint
self.isEmittingPoint = True
self.showRect(self.startPoint, self.endPoint)

def canvasReleaseEvent(self, e):
    self.isEmittingPoint = False
    r = self.rectangle()
    if r is not None:
        print "Rectangle:", r.xMinimum(), r.yMinimum(), r.xMaximum(), r.yMaximum()

def canvasMoveEvent(self, e):
    if not self.isEmittingPoint:
        return

    self.endPoint = self.toMapCoordinates(e.pos())
    self.showRect(self.startPoint, self.endPoint)

def showRect(self, startPoint, endPoint):
    self.rubberBand.reset(QGis.Polygon)
    if startPoint.x() == endPoint.x() or startPoint.y() == endPoint.y():
        return

    point1 = QgsPoint(startPoint.x(), startPoint.y())
    point2 = QgsPoint(startPoint.x(), endPoint.y())
    point3 = QgsPoint(endPoint.x(), endPoint.y())
    point4 = QgsPoint(endPoint.x(), startPoint.y())

    self.rubberBand.addPoint(point1, False)
    self.rubberBand.addPoint(point2, False)
    self.rubberBand.addPoint(point3, False)
    self.rubberBand.addPoint(point4, True)    # true to update canvas
    self.rubberBand.show()

def rectangle(self):
    if self.startPoint is None or self.endPoint is None:
        return None
    elif self.startPoint.x() == self.endPoint.x() or self.startPoint.y() == self.endPoint.y():
        return None

    return QgsRectangle(self.startPoint, self.endPoint)

def deactivate(self):
    QgsMapTool.deactivate(self)
    self.emit(SIGNAL("deactivated()"))

```

8.5 Створення власних елементів карти

TODO: how to create a map canvas item

```

import sys
from qgis.core import QgsApplication
from qgis.gui import QgsMapCanvas

def init():
    a = QgsApplication(sys.argv, True)
    QgsApplication.setPrefixPath('/home/martin/qgis/inst', True)
    QgsApplication.initQgis()
    return a

def show_canvas(app):
    canvas = QgsMapCanvas()

```

```
canvas.show()
app.exec_()
app = init()
show_canvas(app)
```

Рендерінг карти та друк

Загалом існує два способи отримати друковану карту: швидкий, за допомогою `QgsMapRenderer`, або підготовка макета за допомогою `QgsComposition` та супутніх класів.

9.1 Просте відображення

Відобразити шари за допомогою `QgsMapRenderer` дуже просто — створюється вихідний пристрій (`QImage`, `QPainter` тощо), вказується список шарів, охоплення, розмір вихідного зображення та запускається рендерінг

```
# create image
img = QImage(QSize(800, 600), QImage.Format_ARGB32_Premultiplied)

# set image's background color
color = QColor(255, 255, 255)
img.fill(color.rgb())

# create painter
p = QPainter()
p.begin(img)
p.setRenderHint(QPainter.Antialiasing)

render = QgsMapRenderer()

# set layer set
lst = [layer.getLayerID()] # add ID of every layer
render.setLayerSet(lst)

# set extent
rect = QgsRect(render.fullExtent())
rect.scale(1.1)
render.setExtent(rect)

# set output size
render.setOutputSize(img.size(), img.logicalDpiX())

# do the rendering
render.render(p)

p.end()

# save image
img.save("render.png", "png")
```

9.2 Rendering layers with different CRS

If you have more than one layer and they have a different CRS, the simple example above will probably not work: to get the right values from the extent calculations you have to explicitly set the destination CRS and enable OTF reprojection as in the example below (only the renderer configuration part is reported)

```
...
# set layer set
layers = QgsMapLayerRegistry.instance().mapLayers()
lst = layers.keys()
renderer.setLayerSet(lst)

# Set destination CRS to match the CRS of the first layer
renderer.setDestinationCrs(layers.values()[0].crs())
# Enable OTF reprojection
renderer.setProjectionsEnabled(True)
...
```

9.3 Відображення за допомогою макетів

Редактор макетів стає у нагоді коли вам необхідно отримати щось складніше, ніж дозволяє простий рендерінг, описаний вище. Використовуючи редактор макетів можна створити складний макет, що містить декілька карт, підписи, легенду, таблиці та інші елементи, які ми звичайно бачимо на друкованих картах. Макети можна експортувати у PDF, растрові зображення або роздруковувати напряму.

The composer consists of a bunch of classes. They all belong to the core library. QGIS application has a convenient GUI for placement of the elements, though it is not available in the GUI library. If you are not familiar with [Qt Graphics View framework](#), then you are encouraged to check the documentation now, because the composer is based on it.

Основним класом редактора макетів є `QgsComposition`, який походить від `QGraphicsScene`. Створимо екземпляр цього класу

```
mapRenderer = iface.mapCanvas().mapRenderer()
c = QgsComposition(mapRenderer)
c.setPlotStyle(QgsComposition.Print)
```

Зверніть увагу, що макет приймає в якості параметра екземпляр `QgsMapRenderer`. Ми припускаємо, що код буде виконуватися безпосередньо в QGIS, тому використовуємо рендерер активної карти. Макет використовує різноманітні параметри рендерера, найголовніші з них — список шарів карти та поточне охоплення. Якщо макети використовуються в автономній програмі, вам необхідно створити свій власний екземпляр рендерера, як було показано в попередньому розділі, та передати його до макета.

На макет можна додавати різні елементи (карту, підписи, ...) — ці елементи є похідними від класу `QgsComposerItem`. На сьогодні доступні такі елементи:

- `map` — this item tells the libraries where to put the map itself. Here we create a map and stretch it over the whole paper size

```
x, y = 0, 0
w, h = c.paperWidth(), c.paperHeight()
composerMap = QgsComposerMap(c, x, y, w, h)
c.addItem(composerMap)
```

- `label` — allows displaying labels. It is possible to modify its font, color, alignment and margin

```
composerLabel = QgsComposerLabel(c)
composerLabel.setText("Hello world")
```



```
composerLabel.adjustSizeToText()
c.addItem(composerLabel)
```

- legend

```
legend = QgsComposerLegend(c)
legend.model().setLayerSet(mapRenderer.layerSet())
c.addItem(legend)
```

- scale bar

```
item = QgsComposerScaleBar(c)
item.setStyle('Numeric') # optionally modify the style
item.setComposerMap(composerMap)
item.applyDefaultSize()
c.addItem(item)
```

- стрілка
- зображення
- фігура
- таблиця

За замовчанням щойно створені елементи мають нульове положення (лівий верхній куточок сторінки) та нульовий розмір. Положення та розміри завжди задаються у міліметрах

```
# set label 1cm from the top and 2cm from the left of the page
composerLabel.setItemPosition(20, 10)
# set both label's position and size (width 10cm, height 3cm)
composerLabel.setItemPosition(20, 10, 100, 30)
```

Також за замовчанням навколо кожного елемента відображається рамка. Прибрати її можна так

```
composerLabel.setFrame(False)
```

Крім створення макетів вручну QGIS має підтримку шаблонів макетів. Шаблони це звичайні макети, збережені у вигляді файлів `.qpt` (формат XML). На жаль, цей функціонал поки недоступний через API.

Після того як макет підготований (всі елементи створено та розміщено в необхідних місцях), можна переходити до генерації вихідного растрового чи векторного файлу.

За замовчанням для виводу використовується аркуш розміру A4 та роздільна здатність 300 DPI. При необхідності ці параметри змінюються. Розмір паперу задається в міліметрах

```
c.setPaperSize(width, height)
c.setPrintResolution(dpi)
```

9.3.1 Друк у растр

Наступний фрагмент коду показує як згенерувати растрове представлення макету

```
dpi = c.printResolution()
dpmm = dpi / 25.4
width = int(dpmm * c.paperWidth())
height = int(dpmm * c.paperHeight())

# create output image and initialize it
image = QImage(QSize(width, height), QImage.Format_ARGB32)
image.setDotsPerMeterX(dpmm * 1000)
image.setDotsPerMeterY(dpmm * 1000)
image.fill(0)
```

```
# render the composition
imagePainter = QPainter(image)
sourceArea = QRectF(0, 0, c.paperWidth(), c.paperHeight())
targetArea = QRectF(0, 0, width, height)
c.render(imagePainter, targetArea, sourceArea)
imagePainter.end()

image.save("out.png", "png")
```

9.3.2 Друк у PDF

Наступний фрагмент коду показує як отримати файл формату PDF

```
printer = QPainter()
printer.setOutputFormat(QPrinter.PdfFormat)
printer.setOutputFileName("out.pdf")
printer.setPaperSize(QSizeF(c.paperWidth(), c.paperHeight()), QPrinter.Millimeter)
printer.setFullPage(True)
printer.setColorMode(QPrinter.Color)
printer.setResolution(c.printResolution())

pdfPainter = QPainter(printer)
paperRectMM = printer.pageRect(QPrinter.Millimeter)
paperRectPixel = printer.pageRect(QPrinter.DevicePixel)
c.render(pdfPainter, paperRectPixel, paperRectMM)
pdfPainter.end()
```

Вирази, фільтрація та обчислення значень

QGIS has some support for parsing of SQL-like expressions. Only a small subset of SQL syntax is supported. The expressions can be evaluated either as boolean predicates (returning True or False) or as functions (returning a scalar value).

Реалізовано підтримку трьох основних типів даних:

- число — цілі та десяткові числа, наприклад 123, 3.14
- рядок — повинні включатися в одинарні лапки: 'hello world'
- посилання на стовпчик — під час обчислення посилання замінюється на значення вказаного поля. Імена полів не екрануються.

Доступні такі операції:

- арифметичні оператори: +, -, *, /, ^
- дужки: для зміни пріоритету операцій: (1 + 1) * 3
- унарні плюс та мінус: -12, +5
- математичні функції: sqrt, sin, cos, tan, asin, acos, atan
- геометричні функції: \$area, \$length
- conversion functions: to int, to real, to string

Крім того, підтримуються наступні предикати:

- порівняння: =, !=, >, >=, <, <=
- відповідність зразку: LIKE (з використанням % та _), ~ (регулярні вирази)
- логічні предикати: AND, OR, NOT
- перевірка на NULL: IS NULL, IS NOT NULL

Приклади предикатів:

- 1 + 2 = 3
- sin(angle) > 0
- 'Hello' LIKE 'He%'
- (x > 10 AND y > 10) OR z = 0

Приклади скалярних виразів:

- 2 ^ 10
- sqrt(val)
- \$length + 1

10.1 Аналіз виразів

```
>>> exp = QgsExpression('1 + 1 = 2')
>>> exp.hasParserError()
False
>>> exp = QgsExpression('1 + 1 = ')
>>> exp.hasParserError()
True
>>> exp.parserErrorString()
PyQt4.QtCore.QString(u'syntax error, unexpected $end')
```

10.2 Обчислення виразів

10.2.1 Базові вирази

```
>>> exp = QgsExpression('1 + 1 = 2')
>>> value = exp.evaluate()
>>> value
1
```

10.2.2 Вирази з об'єктами

У наступних прикладах вираз обчислюється для поточного об'єкта. «Column» це назва поля атрибутивної таблиці шару.

```
>>> exp = QgsExpression('Column = 99')
>>> value = exp.evaluate(feature, layer.pendingFields())
>>> bool(value)
True
```

Якщо необхідно перевірити декілька об'єктів використовуйте `QgsExpression.prepare()`. Використання `func:QgsExpression.prepare()` підвищить швидкість аналізу та обчислення виразу.

```
>>> exp = QgsExpression('Column = 99')
>>> exp.prepare(layer.pendingFields())
>>> value = exp.evaluate(feature)
>>> bool(value)
True
```

10.2.3 Обробка помилок

```
exp = QgsExpression("1 + 1 = 2 ")
if exp.hasParserError():
    raise Exception(exp.parserErrorString())

value = exp.evaluate()
if exp.hasEvalError():
    raise ValueError(exp.evalErrorString())

print value
```

10.3 Приклади

Наступний приклад можна використовувати для фільтрації шару та отриманні об'єктів, які задовольняють умові.

```
def where(layer, exp):
    print "Where"
    exp = QgsExpression(exp)
    if exp.hasParserError():
        raise Exception(exp.parserErrorString())
    exp.prepare(layer.pendingFields())
    for feature in layer.getFeatures():
        value = exp.evaluate(feature)
        if exp.hasEvalError():
            raise ValueError(exp.evalErrorString())
        if bool(value):
            yield feature

layer = qgis.utils.iface.activeLayer()
for f in where(layer, 'Test > 1.0'):
    print f + " Matches expression"
```

Читання за збереження настройок

Дуже часто буває необхідно зберегти деякі настройки плагіна, щоб не змушувати користувача вводити їх знову.

These variables can be saved and retrieved with help of Qt and QGIS API. For each variable, you should pick a key that will be used to access the variable — for user’s favourite color you could use key “favourite_color” or any other meaningful string. It is recommended to give some structure to naming of keys.

Слід розрізняти наступні типи настройок:

- **global settings** — they are bound to the user at particular machine. QGIS itself stores a lot of global settings, for example, main window size or default snapping tolerance. This functionality is provided directly by Qt framework by the means of `QSettings` class. By default, this class stores settings in system’s “native” way of storing settings, that is — registry (on Windows), .plist file (on Mac OS X) or .ini file (on Unix). The [QSettings documentation](#) is comprehensive, so we will provide just a simple example

```
def store():
    s = QSettings()
    s.setValue("myplugin/mytext", "hello world")
    s.setValue("myplugin/myint", 10)
    s.setValue("myplugin/myreal", 3.14)

def read():
    s = QSettings()
    mytext = s.value("myplugin/mytext", "default text")
    myint = s.value("myplugin/myint", 123)
    myreal = s.value("myplugin/myreal", 2.71)
```

Другий параметр методу `value()` необов’язковий та задає значення за замовчанням, на той випадок, якщо отримати значення з тих чи інших причин не вдасться.

- **настройки проекту** — різні для кожного проекту, тому вони зберігаються безпосередньо у файлі проекту. Прикладом можуть бути колір фону карти або система координат (CRS — в одному проекті може бути білий фон та WGS84, а в іншому — жовтий фон та проекція UTM. Приклад використання нижче

```
proj = QgsProject.instance()

# store values
proj.writeEntry("myplugin", "mytext", "hello world")
proj.writeEntry("myplugin", "myint", 10)
proj.writeEntry("myplugin", "mydouble", 0.01)
proj.writeEntry("myplugin", "mybool", True)

# read values
mytext = proj.readEntry("myplugin", "mytext", "default text")[0]
myint = proj.readNumEntry("myplugin", "myint", 123)[0]
```

Як ви бачите, метод `writeEntry()` використовується для всіх типів даних, але для зчитування налаштувань передбачено окремі методи для кожного типу даних.

- **налаштування шару** — ці налаштування відносяться до окремих шарів карти. Вони *не* зв'язані з певним джерелом даних, тому якщо з одного share-файлу створено два шари, вони будуть мати різні налаштування. Ці налаштування також зберігаються у файлі проекту, тому після відкриття проекту налаштування шару будуть відновлені. Цей функціонал було реалізовано в QGIS 1.4. API схоже на API `QSettings` — для читання та запису використовуються екземпляри `QVariant`

```
# save a value
layer.setCustomProperty("mytext", "hello world")

# read the value again
mytext = layer.customProperty("mytext", "default text")
```

Взаємодія з користувачем

У цьому розділі розглядаються деякі методи та елементи, які повинні використовуватися для взаємодії з користувачем, щоб дотримуватися однорідності в інтерфейсі.

12.1 Повідомлення. Клас `QgsMessageBar`

З точки зору користувача використання діалогових вікон для повідомлень погана ідея. Для відображення коротких інформаційних повідомлень або попереджень чи повідомлень про помилки краще використовувати панель повідомлень QGIS.

Показати повідомлення в панелі повідомлень QGIS можна за допомогою наступного коду

```
iface.messageBar().pushMessage("Error", "I'm sorry Dave, I'm afraid I can't do that", level=QgsMessageBar.CRITICAL)
```

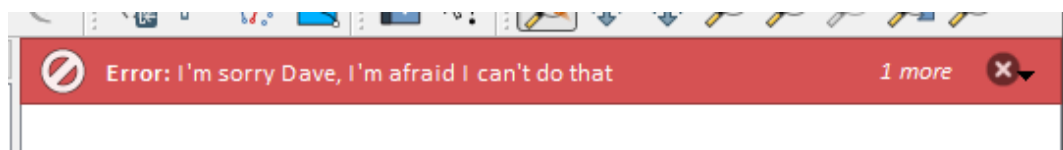

Рис. 12.1: Панель повідомлень QGIS

Можна вказати тривалість відображення

```
iface.messageBar().pushMessage("Error", "'Oops, the plugin is not working as it should", level=QgsMessageBar.CRITICAL, duration=5000)
```

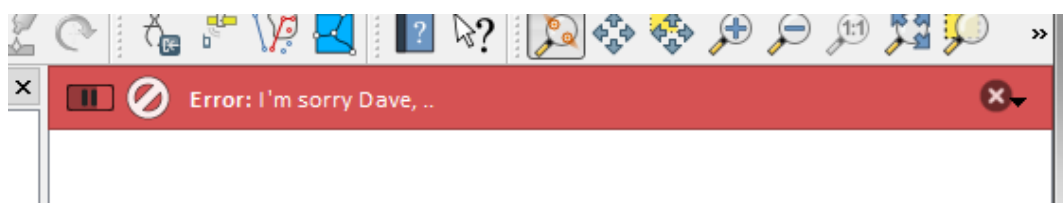

Рис. 12.2: Панель повідомлень QGIS з таймером

Попередні приклади стосувалися повідомлень про помилки, але змінюючи параметр `level` можна створити попередження (`QgsMessageBar.WARNING`) або інформаційне повідомлення (`QgsMessageBar.INFO`).

На панелі повідомлень також можна розмістити додаткові віджети, наприклад, кнопку, яка покаже подробиці

```
def showError():
    pass
```

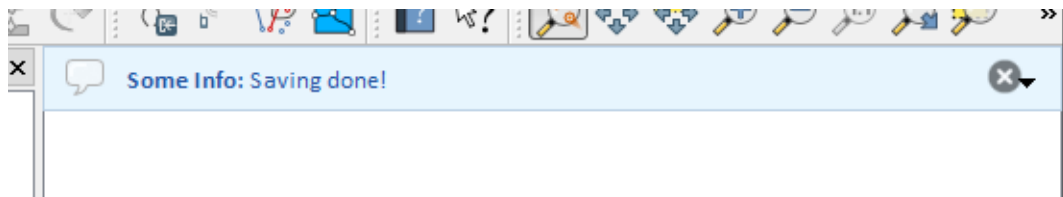

Рис. 12.3: Панель повідомлень QGIS (інформація)

```

widget = iface.messageBar().createMessage("Missing Layers", "Show Me")
button = QPushButton(widget)
button.setText("Show Me")
button.pressed.connect(showError)
widget.layout().addWidget(button)
iface.messageBar().pushWidget(widget, QgsMessageBar.WARNING)

```

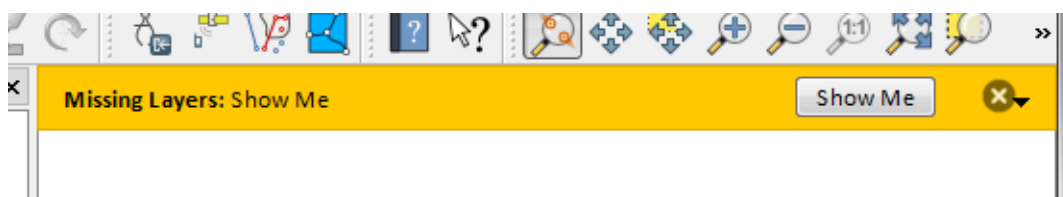

Рис. 12.4: Панель повідомлень QGIS з кнопкою

Панель повідомлень QGIS також можна використовувати у власних діалогових вікнах. Це дозволяє повністю відмовитися від використання діалогових повідомлень.

```

class MyDialog(QDialog):
    def __init__(self):
        QDialog.__init__(self)
        self.bar = QgsMessageBar()
        self.bar.setSizePolicy( QSizePolicy.Minimum, QSizePolicy.Fixed )
        self.setLayout(QGridLayout())
        self.layout().setContentsMargins(0, 0, 0, 0)
        self.buttonbox = QDialogButtonBox(QDialogButtonBox.Ok)
        self.buttonbox.accepted.connect(self.run)
        self.layout().addWidget(self.buttonbox, 0, 0, 2, 1)
        self.layout().addWidget(self.bar, 0, 0, 1, 1)

    def run(self):
        self.bar.pushMessage("Hello", "World", level=QgsMessageBar.INFO)

```

12.2 Індикація прогресу

Індикатор прогресу також можна розмістити у панелі повідомлень QGIS, як ми вже бачили, вона дозволяє розміщення віджетів. Нижче наведено приклад, який можна виконати в консолі Python

```

import time
from PyQt4.QtGui import QProgressBar
from PyQt4.QtCore import *
progressMessageBar = iface.messageBar().createMessage("Doing something boring...")
progress = QProgressBar()
progress.setMaximum(10)
progress.setAlignment(Qt.AlignLeft|Qt.AlignVCenter)
progressMessageBar.layout().addWidget(progress)
iface.messageBar().pushWidget(progressMessageBar, iface.messageBar().INFO)
for i in range(10):

```

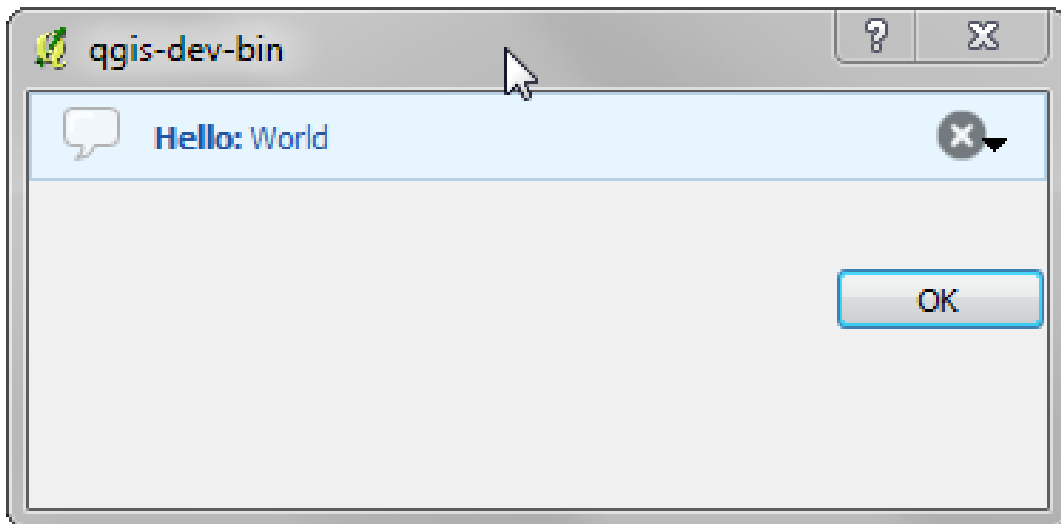

Рис. 12.5: Панель повідомлень QGIS у діалозі

```
time.sleep(1)
progress.setValue(i + 1)
iface.messageBar().clearWidgets()
```

Крім того, ви можете використовувати індикатор прогресу у панелі статусу, як це показано в наступному фрагменті коду

```
count = layers.featureCount()
for i, feature in enumerate(features):
    #do something time-consuming here
    ...
    percent = i / float(count) * 100
    iface.mainWindow().statusBar().showMessage("Processed {} %".format(int(percent)))
iface.mainWindow().statusBar().clearMessage()
```

12.3 Реєстрація помилок

Будь-яку інформацію про виконання коду можна також реєструвати за допомогою системи реєстрації помилок QGIS, як показано нижче

```
# You can optionally pass a 'tag' and a 'level' parameters
QgsMessageLog.logMessage("Your plugin code has been executed correctly", 'MyPlugin', QgsMessageLog.INFO)
QgsMessageLog.logMessage("Your plugin code might have some problems", level=QgsMessageLog.WARNING)
QgsMessageLog.logMessage("Your plugin code has crashed!", level=QgsMessageLog.CRITICAL)
```

Розробка плагінів на Python

Для розробки плагінів можна використовувати мову програмування Python. У порівнянні з класичними плагінами, написаними на C++, їх легше розробляти, розуміти, підтримувати та розповсюджувати через динамічну природу мови Python.

Плагіни, написані на Python, відображаються разом з плагінами, написаними на C++, у Менеджері плагінів. Пошук плагінів виконується у наступних каталогах:

- UNIX/Mac: `~/qgis/python/plugins` and `(qgis_prefix)/share/qgis/python/plugins`
- Windows: `~/qgis/python/plugins` and `(qgis_prefix)/python/plugins`

Home directory (denoted by above `~`) on Windows is usually something like `C:\Documents and Settings\user` (on Windows XP or earlier) or `C:\Users\user`. Since QGIS is using Python 2.7, subdirectories of these paths have to contain an `__init__.py` file to be considered Python packages that can be imported as plugins.

Примітка: By setting `QGIS_PLUGINPATH` to an existing directory path, you can add this path to the list of paths that are searched for plugins.

Основні етапи:

1. *Ідея:* перш за все необхідна ідея нового плагіна для QGIS. Навіщо це потрібно? Яку проблеми ви хочете вирішити? Можливо плагін для цього вже існує?
2. *Створення файлів:* детальніше цей етап описано нижче. Точка входу (`__init.py__`). Заповнення *Метадані плагіна* (`metadata.txt`). Тіло плагіна (`mainplugin.py`). Форма Qt Designer (`form.ui`) зі своїм `resources.qrc`.
3. *Реалізація:* пишемо код у файлі `mainplugin.py`
4. *Тестування:* Закрийте і знову відкрийте QGIS, завантажте свій модуль. Переконайтесь, що все працює правильно.
5. *Публікація:* опублікуйте свій плагін у репозиторії плагінів QGIS або створіть свій власний репозиторій як «арсенал» персональної «ГІС-зброї»

13.1 Розробка плагіна

З моменту введення підтримки плагінів на Python у QGIS з'явилося багато плагінів — на сторінці [Plugin Repositories](#) можна знайти деякі з них. Вихідний код цих плагінів можна використовувати, щоб дізнатися більше про розробку з використанням PyQGIS або для того, щоб переконатися, що розробка не дублюється. Команда розробників QGIS також підтримує *Офіційний репозиторій плагінів*. Готові до розробки плагіна, але не маєте ідей? На сторінці [Python Plugin Ideas](#) зібрано багато ідей та побажань!

13.1.1 Створення необхідних файлів

Нижче наведено вміст каталогу нашого демонстраційного плагіна

```
PYTHON_PLUGINS_PATH/  
MyPlugin/  
  __init__.py  --> *required*  
  mainPlugin.py --> *required*  
  metadata.txt --> *required*  
  resources.qrc --> *likely useful*  
  resources.py --> *compiled version, likely useful*  
  form.ui      --> *likely useful*  
  form.py      --> *compiled version, likely useful*
```

Для чого потрібні ці файли:

- `__init__.py` = точка входу плагіна. Тут знаходиться метод `classFactory()` та інший код ініціалізації.
- `mainPlugin.py` = основний код плагіна. Містить інформацію про всі «дії» плагіна та основний код.
- `resources.qrc` = XML-документ, створений Qt Designer. Тут зберігаються відносні шляхи до ресурсів форм.
- `resources.py` = адаптована для Python версія вищеописаного файлу.
- `form.ui` = графічний інтерфейс (GUI), створений у Qt Designer.
- `form.py` = адаптована для Python версія вищеописаного файлу.
- `metadata.txt` = Required for QGIS >= 1.8.0. Contains general info, version, name and some other metadata used by plugins website and plugin infrastructure. Since QGIS 2.0 the metadata from `__init__.py` are not accepted anymore and the `metadata.txt` is required.

Тут знаходиться онлайнвий генератор базових файлів (основи) типового плагіна для QGIS.

Також можна скористатися плагіном [Plugin Builder](#), який дозволяє створювати шаблон плагінів прямо з QGIS та не потребує доступу до інтернету. Рекомендуємо використовувати саме цей варіант, оскільки він генерує файли, сумісні з QGIS 2.0.

Попередження: Якщо ви плануєте опублікувати свій плагін у *Офіційний репозиторій плагінів*, переконайтесь, що плагін відповідає деяким додатковим вимогам, необхідним для *Перевірка*

13.2 Файли плагіна

Тут ви знайдете інформацію та приклади вмісти кожного необхідного файлу.

13.2.1 Метадані плагіна

Перш за все Менеджер плагінів повинен отримати основну інформацію про плагін: назву, опис тощо. Ці дані повинні знаходитися у файлі `metadata.txt`.

Важливо: Метадані повинні записуватися з використанням UTF-8.

Назва метаданих	Необхідне	Примітки
name	True	коротка назва плагіна
qgisMinimumVersion	True	мінімально необхідна версія QGIS у точковій нотації
qgisMaximumVersion	False	максимально підтримувана версія QGIS у точковій нотації
description	True	опис плагіна, використання HTML не дозволяється
about	False	розширений опис плагіна, використання HTML не дозволяється
version	True	версія плагіна у точковій нотації
author	True	автор плагіна
email	True	email of the author, will <i>not</i> be shown on the web site
changelog	False	може складатися з декількох рядків. Використання HTML не дозволяється
experimental	False	прапорець, True або False
deprecated	False	прапорець, True або False. Впливає на плагін в цілому, а не на певну версію
tags	False	розділений комами список, допускаються пробіли в середині окремих тегів
homepage	False	правильний URL, що вказує на домашню сторінку плагіна
repository	False	правильний URL, що вказує на репозиторій з вихідним кодом плагіна
tracker	False	правильний URL, що вказує на багтрекер плагіна
icon	False	a file name or a relative path (relative to the base folder of the plugin's compressed package)
category	False	допустимі значення <i>Raster</i> , <i>Vector</i> , <i>Database</i> та <i>Web</i>

За замовчанням плагіни додаються у меню *Плагіни* (нижче показується як додати плагін до меню), але також можна розмістити плагін у меню *Растр*, *Вектор*, *База даних* та *Інтернет*.

Відповідне значення метаданих `category` допомагає класифікувати плагіни. Ця величина використовується як підказка для користувачів та показує де (у якому меню) шукати плагін. Допустимі значення *Raster*, *Vector*, *Database* та *Web*. Наприклад, ваш плагін буде доступний з меню *Растр*, тоді у файлі `metadata.txt` необхідно вказати

```
category=Raster
```

Примітка: Якщо `qgisMaximumVersion` не задано, то під час публікації в *Офіційний репозиторій плагінів* автоматично буде використане значення рівне поточної основної версії плюс `.99`.

Приклад `metadata.txt`

```
; the next section is mandatory

[general]
name>HelloWorld
email=me@example.com
author=Just Me
qgisMinimumVersion=2.0
description=This is an example plugin for greeting the world.
    Multiline is allowed:
    lines starting with spaces belong to the same
    field, in this case to the "description" field.
    HTML formatting is not allowed.
about=This paragraph can contain a detailed description
    of the plugin. Multiline is allowed, HTML is not.
version=version 1.2
; end of mandatory metadata

; start of optional metadata
category=Raster
```

```
changelog=The changelog lists the plugin versions
and their changes as in the example below:
1.0 - First stable release
0.9 - All features implemented
0.8 - First testing release

; Tags are in comma separated value format, spaces are allowed within the
; tag name.
; Tags should be in English language. Please also check for existing tags and
; synonyms before creating a new one.
tags=wkt,raster,hello world

; these metadata can be empty, they will eventually become mandatory.
homepage=http://www.itopen.it
tracker=http://bugs.itopen.it
repository=http://www.itopen.it/repo
icon=icon.png

; experimental flag (applies to the single version)
experimental=True

; deprecated flag (applies to the whole plugin and not only to the uploaded version)
deprecated=False

; if empty, it will be automatically set to major version + .99
qgisMaximumVersion=2.0
```

13.2.2 `__init__.py`

This file is required by Python's import system. Also, QGIS requires that this file contains a `classFactory()` function, which is called when the plugin gets loaded to QGIS. It receives reference to instance of `QgisInterface` and must return instance of your plugin's class from the `mainplugin.py` — in our case it's called `TestPlugin` (see below). This is how `__init__.py` should look like

```
def classFactory(iface):
    from mainPlugin import TestPlugin
    return TestPlugin(iface)
```

```
## any other initialisation needed
```

13.2.3 `mainPlugin.py`

Тут відбувається вся магія, і ось як це виглядає

```
from PyQt4.QtCore import *
from PyQt4.QtGui import *
from qgis.core import *

# initialize Qt resources from file resources.py
import resources

class TestPlugin:

    def __init__(self, iface):
        # save reference to the QGIS interface
        self.iface = iface

    def initGui(self):
        # create action that will start plugin configuration
        self.action = QAction(QIcon(":/plugins/testplug/icon.png"), "Test plugin", self.iface.mainWindow())
```



```

self.action.setObjectName("testAction")
self.action.setWhatsThis("Configuration for test plugin")
self.action.setStatusTip("This is status tip")
QObject.connect(self.action, SIGNAL("triggered()"), self.run)

# add toolbar button and menu item
self.iface.addToolBarIcon(self.action)
self.iface.addPluginToMenu("&Test plugins", self.action)

# connect to signal renderComplete which is emitted when canvas
# rendering is done
QObject.connect(self.iface.mapCanvas(), SIGNAL("renderComplete(QPainter *)"), self.renderTest)

def unload(self):
    # remove the plugin menu item and icon
    self.iface.removePluginMenu("&Test plugins", self.action)
    self.iface.removeToolBarIcon(self.action)

    # disconnect from signal of the canvas
    QObject.disconnect(self.iface.mapCanvas(), SIGNAL("renderComplete(QPainter *)"), self.renderTest)

def run(self):
    # create and show a configuration dialog or something similar
    print "TestPlugin: run called!"

def renderTest(self, painter):
    # use painter for drawing to map canvas
    print "TestPlugin: renderTest called!"

```

У коді плагіна (наприклад, у `mainPlugin.py`) але обов'язково повинні буди два методи:

- `__init__` -> which gives access to QGIS interface
- `initGui()` — викликається під час активації плагіна
- `unload()` — викликається коли плагін деактивується

Ви можете бачити, що у нашому прикладі використовується метод `addPluginToMenu` <<http://qgis.org/api/classQgisInterface.html#ad1af604ed4736be2bf537df58d1>>. Він відповідає за створення вкладеного меню плагіна в основному меню *Модулі*. Список цих методів:

- `addPluginToRasterMenu()`
- `addPluginToVectorMenu()`
- `addPluginToDatabaseMenu()`
- `addPluginToWebMenu()`

Їх синтаксис співпадає з синтаксисом методу `addPluginToMenu()`.

Бажано розміщувати плагін в одному з цих меню, щоб підтримувати однорідність розміщення плагінів. Але можна створити власний елемент головного меню, як показано нижче:

```

def initGui(self):
    self.menu = QMenu(self.iface.mainWindow())
    self.menu.setObjectName("testMenu")
    self.menu.setTitle("MyMenu")

    self.action = QAction(QIcon(":/plugins/testplug/icon.png"), "Test plugin", self.iface.mainWindow())
    self.action.setObjectName("testAction")
    self.action.setWhatsThis("Configuration for test plugin")
    self.action.setStatusTip("This is status tip")
    QObject.connect(self.action, SIGNAL("triggered()"), self.run)
    self.menu.addAction(self.action)

```

```
menuBar = self iface.mainWindow().menuBar()
menuBar.insertMenu(self iface.firstRightStandardMenu().menuAction(), self.menu)

def unload(self):
    self.menu.deleteLater()
```

Don't forget to set `QAction` and `QMenu` `objectName` to a name specific to your plugin so that it can be customized.

13.2.4 Файл ресурсів

Як ви бачили, в коді метода `initGui()` ми використовували іконку з файлу ресурсів (в нашому випадку `resources.qrc`)

```
<RCC>
  <qresource prefix="/plugins/testplug" >
    <file>icon.png</file>
  </qresource>
</RCC>
```

It is good to use a prefix that will not collide with other plugins or any parts of QGIS, otherwise you might get resources you did not want. Now you just need to generate a Python file that will contain the resources. It's done with `pyrcc4` command

```
pyrcc4 -o resources.py resources.qrc
```

Ось і все... нічого особливого :-).

Якщо ви все зробили правильно, то можете побачити свій плагін у Менеджері плагінів, активувати його та спостерігати повідомлення у консолі після натискання на кнопку або після вибору відповідного пункту меню.

Під час розробки реальних плагінів краще працювати в окремому (робочому) каталозі та створити `makefile`, який буде генерувати інтерфейс та ресурси і копіювати плагін до каталогу плагінів QGIS.

13.3 Документація

Документацію до плагінів можна писати в форматі HTML. У модулі `qgis.utils` є функція `showPluginHelp()`, яка відкриває вікно перегляду довідки, аналогічне до того, що використовується в QGIS.

The `showPluginHelp()` function looks for help files in the same directory as the calling module. It will look for, in turn, `index-ll_cc.html`, `index-ll.html`, `index-en.html`, `index-en_us.html` and `index.html`, displaying whichever it finds first. Here `ll_cc` is the QGIS locale. This allows multiple translations of the documentation to be included with the plugin.

Також `showPluginHelp()` може приймати додаткові параметри: `packageName` — задає назву плагіна, документацію якого необхідно показати, `filename` — ім'я файлу, який слід шукати замість `index` та `section` — назву якоря HTML, на який необхідно перейти після відкриття документу.

Настройка IDE для розробки плагінів

Хоча кожен програміст має улюблену IDE або текстовий редактор, ось деякі рекомендації з настройки популярних IDE для розробки плагінів QGIS на Python.

14.1 Про настройку IDE у Windows

On Linux there is no additional configuration needed to develop plug-ins. But on Windows you need to make sure you that you have the same environment settings and use the same libraries and interpreter as QGIS. The fastest way to do this, is to modify the startup batch file of QGIS.

If you used the OSGeo4W Installer, you can find this under the bin folder of your OSGeo4W install. Look for something like `C:\OSGeo4W\bin\qgis-unstable.bat`.

Далі описується настройка PyScripter IDE:

- Make a copy of `qgis-unstable.bat` and rename it `pyscripter.bat`.
- відкрийте цей файл у текстовому редакторі та видаліть останній рядок, який відповідає за запуск QGIS
- Add a line that points to the your Pyscripter executable and add the commandline argument that sets the version of Python to be used (2.7 in the case of QGIS 2.0)
- додайте ще один параметр, що вказує на каталог, де PyScripter повинен шукати бібліотеки Python QGIS. Зазвичай це каталог `bin` директорії, де встановлено OSGeo4W

```
@echo off
SET OSGEO4W_ROOT=C:\OSGeo4W
call "%OSGEO4W_ROOT%\bin\o4w_env.bat
call "%OSGEO4W_ROOT%\bin\gdal16.bat
@echo off
path %PATH%;%GISBASE%\bin
Start C:\pyscripter\pyscripter.exe --python25 --pythondllpath=C:\OSGeo4W\bin
```

Тепер після запуску цього командного файлу буде встановлено необхідні змінні оточення та запущено PyScripter.

More popular than Pyscripter, Eclipse is a common choice among developers. In the following sections, we will be explaining how to configure it for developing and testing plugins. To prepare your environment for using Eclipse in Windows, you should also create a batch file and use it to start Eclipse.

To create that batch file, follow these steps.

- Locate the folder where file: `qgis_core.dll` resides in. Normally this is `C:\OSGeo4W\apps\qgis\bin`, but if you compiled your own QGIS application this is in your build folder in `output/bin/RelWithDebInfo`
- знайдіть каталог, де знаходиться `eclipse.exe`

- створіть командний файл з наступним вмістом та використовуйте його для запуску Eclipse

```
call "C:\OSGeo4W\bin\o4w_env.bat"  
set PATH=%PATH%;C:\path\to\your\qgis_core.dll\parent\folder  
C:\path\to\your\eclipse.exe
```

14.2 Зневадження в Eclipse та PyDev

14.2.1 Встановлення

Для роботи з Eclipse переконайтеся, що встановили наступні програми:

- Eclipse
- Aptana Eclipse Plugin or PyDev
- QGIS 2.0

14.2.2 Підготовка QGIS

There is some preparation to be done on QGIS itself. Two plugins are of interest: *Remote Debug* and *Plugin reloader*.

- Go to *Plugins* → *Fetch python plugins*
- Search for *Remote Debug* (at the moment it's still experimental, so enable experimental plugins under the Options tab in case it does not show up). Install it.
- знайдіть плагін Plugin Reloader і також встановіть його. Це дозволить вам перезавантажувати модуль, а не закривати та знову запускати QGIS.

14.2.3 Налаштування Eclipse

Створіть новий проект у Eclipse. Ви можете вибрати *General Project* і додати реальні файли пізніше, тобто зараз немає значення де саме буде розміщено проект.

Now right click your new project and choose *New* → *Folder*.

Click **[Advanced]** and choose *Link to alternate location (Linked Folder)*. In case you already have sources you want to debug, choose these, in case you don't, create a folder as it was already explained

Після цього у *Project Explorer* з'явиться дерево вихідних кодів і ви можете починати працювати з кодом. У вашому розпорядженні підсвітка синтаксису та інші інструменти IDE.

14.2.4 Налаштування зневаджувача

Щоб зневаджувач запрацював відкрийте *Debug perspective* в Eclipse (*Window* → *Open Perspective* → *Other* → *Debug*).

Потім запустить зневаджувальний сервер PyDev, вибравши *PyDev* → *Start Debug Server*.

Eclipse is now waiting for a connection from QGIS to its debug server and when QGIS connects to the debug server it will allow it to control the python scripts. That's exactly what we installed the *Remote Debug* plugin for. So start QGIS in case you did not already and click the bug symbol .

Now you can set a breakpoint and as soon as the code hits it, execution will stop and you can inspect the current state of your plugin. (The breakpoint is the green dot in the image below, set one by double clicking in the white space left to the line you want the breakpoint to be set)

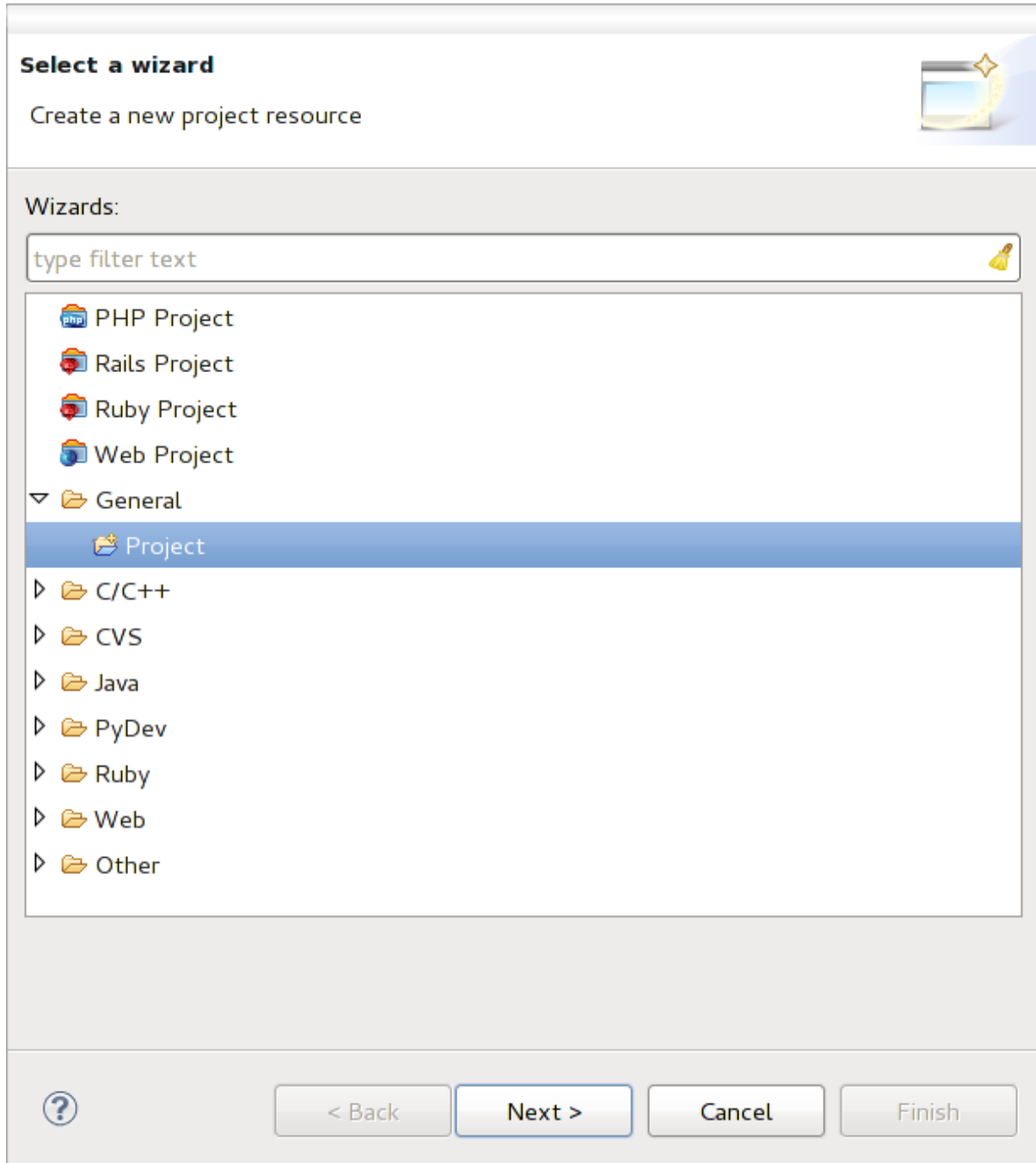

Рис. 14.1: Проект Eclipse

```

87         self.verticalExaggerationChanged.emit(val)
88
89     def printProfile(self):
90         printer = QPrinter( QPrinter.HighResolution )
91         printer.setOutputFormat( QPrinter.PdfFormat )
92         printer.setPaperSize( QPrinter.A4 )
93         printer.setOrientation( QPrinter.Landscape )
94
95         printPreviewDlg = QPrintPreviewDialog( )
96         printPreviewDlg.paintRequested.connect( self.printRequested )
97
98         printPreviewDlg.exec_()
99
100     @pyqtSlot( QPrinter )
101     def printRequested( self, printer ):
102         self.webView.print_( printer )
103

```

Рис. 14.2: Точка зупинки

Дуже корисним інструментом, який зараз можна використовувати, є зневаджувальна консоль. Перш ніж використовувати її переконайтесь, що виконання зараз зупинилось у точці зупинки.

Відкрийте консоль (*Window* → *Show view*). Ви побачите консоль зневаджувального сервера, де нічого цікавого немає. Але після натискання на кнопку **[Open Console]** вона перетворюється на значно цікавішу консоль зневадження PyDev. Натисніть на стрілку поруч з кнопкою **[Open Console]** та виберіть *PyDev Console*. З'явиться вікно з питанням, яку консоль ви хочете активувати. Виберіть *PyDev Debug Console*. Якщо цей пункт недоступний та вас просять запустити зневаджувач та вказати правильний фрейм, переконайтесь, що ви знаходитесь у режимі зневадження та виконання зупинилось у казаній точці зупинки.

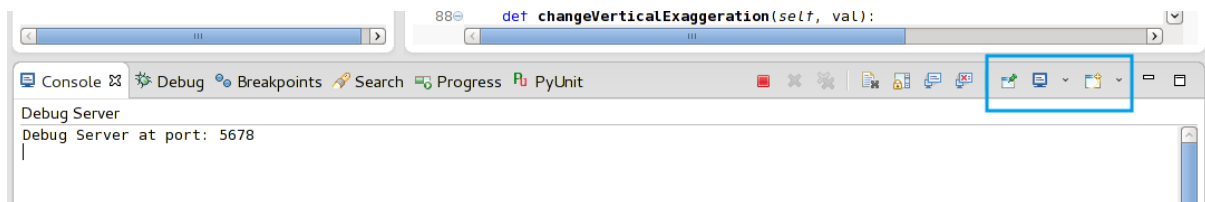

Рис. 14.3: Зневаджувальна консоль PyDev

Тепер у вас є інтерактивна консоль, у якій можна виконувати будь-які команди у поточному контексті. Ви можете маніпулювати змінними, викликати різні методи API і таке інше.

Трохи дратує те, що після кожної виконаної команди консоль переключається до зневаджувального сервера. Щоб змінити цю поведінку натисніть кнопку *Pin Console* коли знаходитесь на сторінці зневаджувального сервера. Ваш вибір повинен зберегтися принаймні для поточної сесії зневадження.

14.2.5 Підключення файлів API до Eclipse

Дуже зручно, коли Eclipse знає API QGIS. Це значно зменшує кількість друкарських помилок, а крім того, дозволяє використовувати автозавершення коду викликів API.

Для цього Eclipse необхідно проаналізувати файли бібліотек QGIS та витягти з них необхідну інформацію. Вам треба тільки вказати Eclipse де саме шукати ці бібліотеки.

Виберіть *Window* → *Preferences* → *PyDev* → *Interpreter* → *Python*.

У верхній частині вікна знаходяться налаштовані інтерпретатори Python (у нашому випадку тільки Python 2.7 для QGIS), а в нижній частині — декілька вкладок. Нас цікавлять вкладки *Libraries* та *Forced Builtins*.

Спочатку перейдіть на вкладку *Libraries*. Натисніть **[New Folder]** та вкажіть каталог Python вашої встановленої QGIS. Якщо ви не знаєте де цей каталог знаходиться (це не каталог плагінів!),

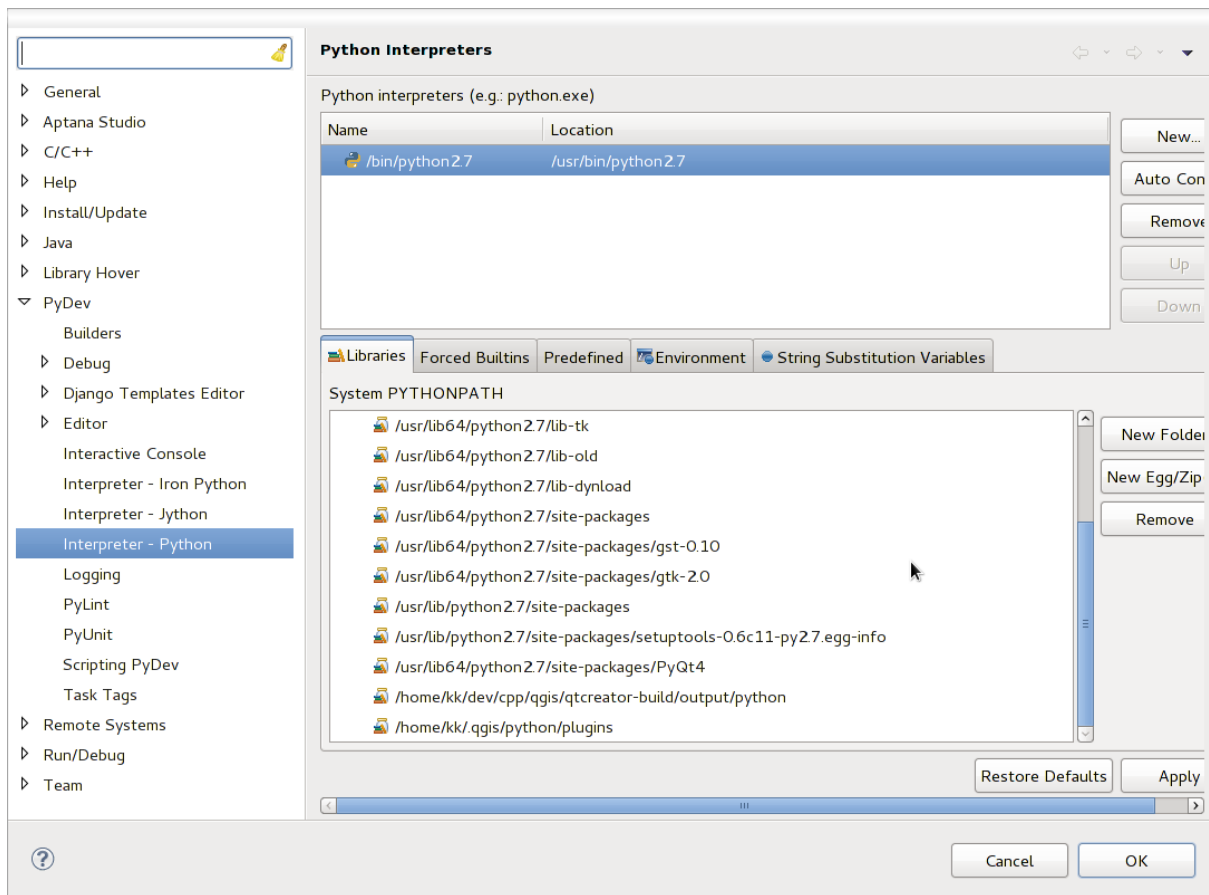

Рис. 14.4: Зневаджувальна консоль PyDev

відкрийте QGIS, активуйте консоль Python та виконайте команду `qgis`. Результатом цієї команди буде список плагінів та їх каталоги. Відкиньте `/qgis/__init__.pyc` з цього шляху та отримаєте шуканий каталог.

You should also add your plugins folder here (on Linux it is `~/qgis/python/plugins`).

Next jump to the *Forced Builtins* tab, click on *New...* and enter `qgis`. This will make Eclipse parse the QGIS API. You probably also want eclipse to know about the PyQt4 API. Therefore also add PyQt4 as forced builtin. That should probably already be present in your libraries tab.

Натисніть [ОК] щоб закінчити.

Note: every time the QGIS API changes (e.g. if you're compiling QGIS master and the SIP file changed), you should go back to this page and simply click *Apply*. This will let Eclipse parse all the libraries again.

Інший варіант настройки Eclipse для роботи з плагінами QGIS описано [тут](#).

14.3 Зневадження з PDB

Якщо ви не користуєтесь такими IDE як Eclipse, ви можете зневаджувати за допомогою PDB. Для цього:

додайте наступний код, у місце, яке необхідно зневадити

```
# Use pdb for debugging
import pdb
# These lines allow you to set a breakpoint in the app
pyqtRemoveInputHook()
pdb.set_trace()
```

тепер запусить QGIS з командного рядка

On Linux do:

```
$ ./Qgis
```

On Mac OS X do:

```
$ /Applications/Qgis.app/Contents/MacOS/Qgis
```

Як тільки програма дійде до вашої точки зупинки, консоль стане доступною і ви зможете виконувати будь-які команди!

TODO: Add testing information

Шари плагінів

Якщо плагін використовує свої власні методи рендерінгу шарів карти, зручніше за все створити свій власний тип шарів на основі `QgsPluginLayer`.

TODO: Check correctness and elaborate on good use cases for `QgsPluginLayer`, ...

15.1 Успадкування `QgsPluginLayer`

Below is an example of a minimal `QgsPluginLayer` implementation. It is an excerpt of the `Watermark example plugin`

```
class WatermarkPluginLayer(QgsPluginLayer):

    LAYER_TYPE="watermark"

    def __init__(self):
        QgsPluginLayer.__init__(self, WatermarkPluginLayer.LAYER_TYPE, "Watermark plugin layer")
        self.setValid(True)

    def draw(self, rendererContext):
        image = QImage("myimage.png")
        painter = rendererContext.painter()
        painter.save()
        painter.drawImage(10, 10, image)
        painter.restore()
        return True
```

За необхідності можна додати методи для запису та зчитування інформації з файлу проекту

```
def readXml(self, node):
    pass

def writeXml(self, node, doc):
    pass
```

Для завантаження проекту, що містить такий шар, необхідна наявність спеціального класу

```
class WatermarkPluginLayerType(QgsPluginLayerType):

    def __init__(self):
        QgsPluginLayerType.__init__(self, WatermarkPluginLayer.LAYER_TYPE)

    def createLayer(self):
        return WatermarkPluginLayer()
```

Також можна додати код для відображення додаткової інформації у вікні параметрів шару

```
def showLayerProperties(self, layer):  
    pass
```

Сумісність з попередніми версіями QGIS

16.1 Меню плагіна

If you place your plugin menu entries into one of the new menus (*Raster*, *Vector*, *Database* or *Web*), you should modify the code of the `initGui()` and `unload()` functions. Since these new menus are available only in QGIS 2.0 and greater, the first step is to check that the running QGIS version has all the necessary functions. If the new menus are available, we will place our plugin under this menu, otherwise we will use the old *Plugins* menu. Here is an example for *Raster* menu

```
def initGui(self):
    # create action that will start plugin configuration
    self.action = QAction(QIcon(":/plugins/testplug/icon.png"), "Test plugin", self.iface.mainWindow())
    self.action.setWhatsThis("Configuration for test plugin")
    self.action.setStatusTip("This is status tip")
    QObject.connect(self.action, SIGNAL("triggered()"), self.run)

    # check if Raster menu available
    if hasattr(self.iface, "addPluginToRasterMenu"):
        # Raster menu and toolbar available
        self.iface.addRasterToolBarIcon(self.action)
        self.iface.addPluginToRasterMenu("&Test plugins", self.action)
    else:
        # there is no Raster menu, place plugin under Plugins menu as usual
        self.iface.addToolBarIcon(self.action)
        self.iface.addPluginToMenu("&Test plugins", self.action)

    # connect to signal renderComplete which is emitted when canvas rendering is done
    QObject.connect(self.iface.mapCanvas(), SIGNAL("renderComplete(QPainter *)"), self.renderTest)

def unload(self):
    # check if Raster menu available and remove our buttons from appropriate
    # menu and toolbar
    if hasattr(self.iface, "addPluginToRasterMenu"):
        self.iface.removePluginRasterMenu("&Test plugins", self.action)
        self.iface.removeRasterToolBarIcon(self.action)
    else:
        self.iface.removePluginMenu("&Test plugins", self.action)
        self.iface.removeToolBarIcon(self.action)

    # disconnect from signal of the canvas
    QObject.disconnect(self.iface.mapCanvas(), SIGNAL("renderComplete(QPainter *)"), self.renderTest)
```

Публікація плагіна

Якщо після створення плагіна ви вирішите, що він може знадобитися й іншим користувачам, не бійтеся опублікувати його в *Офіційний репозиторій плагінів*. На цій сторінці ви також знайдете інструкції з підготовки пакету, слідуванням яким позбавить вас від проблем з встановленням плагіна через Менеджер плагінів. Якщо ж вам необхідно створити свій власний репозиторій — створіть простий файл XML, який описує всі плагіни та їх метадані. Приклад такого файлу можна знайти на сторінці [Python Plugin Repositories](#).

Please take special care to the following suggestions:

17.1 Metadata and names

- avoid using a name too similar to existing plugins
- if your plugin has a similar functionality to an existing plugin, please explain the differences in the About field, so the user will know which one to use without the need to install and test it
- avoid repeating “plugin” in the name of the plugin itself
- use the description field in metadata for a 1 line description, the About field for more detailed instructions
- include a code repository, a bug tracker, and a home page; this will greatly enhance the possibility of collaboration, and can be done very easily with one of the available web infrastructures (GitHub, GitLab, Bitbucket, etc.)
- choose tags with care: avoid the uninformative ones (e.g. vector) and prefer the ones already used by others (see the plugin website)
- add a proper icon, do not leave the default one; see QGIS interface for a suggestion of the style to be used

17.2 Code and help

- do not include generated file (ui_*.py, resources_rc.py, generated help files...) and useless stuff (e.g. .gitignore) in repository
- add the plugin to the appropriate menu (Vector, Raster, Web, Database)
- when appropriate (plugins performing analyses), consider adding the plugin as a subplugin of Processing framework: this will allow users to run it in batch, to integrate it in more complex workflows, and will free you from the burden of designing an interface
- include at least minimal documentation and, if useful for testing and understanding, sample data.

17.3 Офіційний репозиторій плагінів

Офіційний репозиторій плагінів знаходиться за адресою <http://plugins.qgis.org/>.

Щоб повноцінно користуватися офіційним репозиторієм, необхідно отримати OSGeo ID на порталі OSGeo.

Після завантаження плагіна на сервер, він буде перевірений та схвалений адміністрацією і ви отримаєте повідомлення.

TODO: Insert a link to the governance document

17.3.1 Права

Офіційний репозиторій плагінів працює за такими правилами:

- кожен зареєстрований користувач може додавати плагіни
- *адміністратори* можуть схвалювати та відкликати всі версії плагінів
- всі версії плагінів користувачів, які мають дозвіл *plugins.can_approve*, схвалюються автоматично після завантаження на сервер
- користувачі, що мають дозвіл *plugins.can_approve* і знаходяться у списку *власників* плагіна, можуть схвалювати версії цього плагіна, завантажені іншими користувачами
- плагін може бути видалений з репозиторію лише *адміністрацією* та *власником* плагіна
- якщо користувач без дозволу *plugins.can_approve* завантажує нову версію плагіна, то ця версія не буде схвалена, навіть якщо плагін був схвалений раніше

17.3.2 Довірче управління

Адміністрація може *довіряти* окремим авторам плагінів шляхом надання дозволу *plugins.can_approve*.

Панель адміністрування дозволяє видати необхідні дозволи як автору так і всім *власникам* плагіна.

17.3.3 Перевірка

Під час завантаження плагінів на сервер їх метадані автоматично імпортуються та перевіряються.

Ось список основних правил перевірки, про які необхідно знати перед публікацією плагіна в офіційному репозиторії:

1. the name of the main folder containing your plugin must contain only ASCII characters (A-Z and a-z), digits and the characters underscore (_) and minus (-), also it cannot start with a digit
2. обов'язково повинен бути файл *metadata.txt*
3. всі обов'язкові метадані, описані в *metadata table*, повинні бути заповненими
4. значення поля *version* метаданих повинно бути унікальним

17.3.4 Структура плагіна

Щоб пройти перевірку, стиснений (.zip) пакет плагіна повинен мати певну структуру. Оскільки плагіни розпаковуються у домашньому каталозі користувача, до директорії плагінів, вони повинні знаходитися кожний у своєму каталозі всередині файлу .zip. Обов'язковими файлами є лише *metadata.txt* та *__init__.py*. Але не завадить також мати README та іконку. Нижче показано структуру пакета плагіна

```
plugin.zip
pluginfolder/
|-- i18n
|   |-- translation_file_de.ts
|-- img
|   |-- icon.png
|   |-- iconsource.svg
|-- __init__.py
|-- Makefile
|-- metadata.txt
|-- more_code.py
|-- main_code.py
|-- README
|-- resources.qrc
|-- resources_rc.py
'-- ui_Qt_user_interface_file.ui
```

Фрагменти коду

Тут зібрано фрагменти коду, які будуть корисні під час розробки плагінів.

18.1 Як викликати метод за комбінацією клавіш

Додайте в `initGui()`

```
self.keyAction = QAction("Test Plugin", self.iface.mainWindow())
self.iface.registerMainWindowAction(self.keyAction, "F7") # action1 triggered by F7 key
self.iface.addPluginToMenu("&Test plugins", self.keyAction)
QObject.connect(self.keyAction, SIGNAL("triggered()"),self.keyActionF7)
```

Та до `unload()`

```
self.iface.unregisterMainWindowAction(self.keyAction)
```

Метод, що викликається після натискання F7

```
def keyActionF7(self):
    QMessageBox.information(self.iface.mainWindow(), "Ok", "You pressed F7")
```

18.2 Як керувати видимістю шарів

Починаючи з QGIS 2.4 доступне нове API, яке дозволяє отримати доступ до елементів легенди. Нижче наведено приклад перемикання видимості поточного шару

```
root = QgsProject.instance().layerTreeRoot()
node = root.findLayer(iface.activeLayer().id())
new_state = Qt.Checked if node.isVisible() == Qt.Unchecked else Qt.Unchecked
node.setVisible(new_state)
```

18.3 Як отримати доступ до таблиці атрибутів вибраних об'єктів

```
def changeValue(self, value):
    layer = self.iface.activeLayer()
    if(layer):
        nF = layer.selectedFeatureCount()
        if (nF > 0):
            layer.startEditing()
            ob = layer.selectedFeaturesIds()
```

```
b = QVariant(value)
if (nF > 1):
    for i in ob:
        layer.changeAttributeValue(int(i), 1, b) # 1 being the second column
    else:
        layer.changeAttributeValue(int(ob[0]), 1, b) # 1 being the second column
layer.commitChanges()
else:
    QMessageBox.critical(self.iface.mainWindow(), "Error", "Please select at least one feature from current l
else:
    QMessageBox.critical(self.iface.mainWindow(), "Error", "Please select a layer")
```

Метод приймає один параметр (нове значення атрибута) та викликається так

```
self.changeValue(50)
```

Бібліотека аналізу мереж

Starting from revision [ee19294562](#) (QGIS \geq 1.8) the new network analysis library was added to the QGIS core analysis library. The library:

- дозволяє створювати математичний граф з географічних даних (лінійних векторних шарів)
- реалізує базові методи теорії графів (на сьогодні лише алгоритм Дейкстри)

Бібліотека аналізу мереж з'явилась як результат експорту основних функцій плагіна RoadGraph і тепер ви можете використовувати його можливості у своїх модулях або з консолі Python.

19.1 Загальна інформація

Типовий алгоритм використання бібліотеки складається з наступних кроків:

1. створити граф з просторових даних (зазвичай лінійних векторних шарів)
2. проаналізувати граф
3. використати результати аналізу (наприклад, візуалізувати їх)

19.2 Побудова графу

Перш за все необхідно підготувати вхідні дані, тобто конвертувати векторний шар у граф. Всі подальші операції будуть виконуватися з цим графом, а не з шаром.

В якості джерела даних може виступати будь-який векторний шар. Вузли ліній стануть вузлами графу, а сегменти ліній — ребрами. Якщо декілька вершин мають однакові координати, то вони будуть відповідати одній вершині графу. Тобто дві лінії, що мають спільний вузол, будуть зв'язані між собою.

Крім того, під час створення графу можна «прив'язати» до векторного шару будь-яку кількість додаткових точок. Для кожної такої додаткової точки буде знайдено відповідність — найближчий вузол чи ребро графу. В останньому випадку ребро буде розбито на дві частини, і з'явиться новий вузол.

В якості характеристик ребер можуть використовуватися атрибути векторного шару або довжина ребра.

Конвертор з векторного шару у граф реалізовано з використанням шаблону програмування *будівельник*. А за побудову графу відповідає так званий «директор». На сьогодні доступний лише один директор `QgsLineVectorLayerDirector`. Директор задає основні налаштування, які будуть використовуватися під час конвертації шару в граф, та за допомогою будівельника будує граф. Як і у випадку з директором, на сьогодні доступний лише один будівельник `QgsGraphBuilder`, який генерує об'єкти `QgsGraph`. Ви можете реалізувати своїх власних будівельників, які будуть генерувати графи, сумісні з такими бібліотеками як `BGL` та `NetworkX`.

Для обчислення характеристик ребер використовується шаблон проектування стратегія. На сьогодні доступна лише стратегія `QgsDistanceArcProperter`, яка враховує довжину маршруту. За необхідності ви можете реалізувати власну стратегію, яка буде використовувати всі необхідні параметри. Наприклад, плагін `RoadGraph` використовує стратегію, що обчислює час подорожі на основі довжини ребер та швидкості з атрибутів шару.

Розглянемо процес створення графу докладніше.

Спочатку необхідно імпортувати модуль аналізу мереж

```
from qgis.networkanalysis import *
```

Та повідомити директору про неї. Один директор може використовувати декілька стратегій

```
# don't use information about road direction from layer attributes,  
# all roads are treated as two-way  
director = QgsLineVectorLayerDirector(vLayer, -1, '', '', '', 3)  
  
# use field with index 5 as source of information about road direction.  
# one-way roads with direct direction have attribute value "yes",  
# one-way roads with reverse direction have the value "1", and accordingly  
# bidirectional roads have "no". By default roads are treated as two-way.  
# This scheme can be used with OpenStreetMap data  
director = QgsLineVectorLayerDirector(vLayer, 5, 'yes', '1', 'no', 3)
```

У конструктор директора передається векторний шар, на основі якого буде створено граф, а також інформація про характер руху на кожному сегменті дороги (дозволені напрямки руху, односторонній чи двосторонній рух).

```
director = QgsLineVectorLayerDirector(vl, directionFieldId,  
                                     directDirectionValue,  
                                     reverseDirectionValue,  
                                     bothDirectionValue,  
                                     defaultDirection)
```

Розглянемо ці параметри:

- `vl` — векторний шар, на основі якого створюється граф
- `directionFieldId` — індекс поля таблиці атрибутів, у якому знаходиться інформація про напрямки руху. Якщо вказано `-1`, ця інформація не використовується
- `directDirectionValue` — значення поля, яке відповідає прямому напрямку руху (рух від першої вершини до останньої)
- `reverseDirectionValue` — значення поля, яке відповідає прямому напрямку руху (рух від першої вершини до останньої)
- `bothDirectionValue` — значення поля, яке відповідає двосторонньому руху (тобто допускається як рух від першої вершини до останньої, так і рух в зворотньому напрямі, від останньої вершини до першої)
- `defaultDirection` — напрям руху за замовчанням. Ця величина використовується для тих ділянок доріг, для яких значення поля `directionFieldId` не задане або не співпадає з жодним з вищенаведених.

Далі необхідно створити стратегію обчислення характеристик ребер графу

```
properter = QgsDistanceArcProperter()
```

Та повідомити директору про неї. Один директор може використовувати декілька стратегій

```
director.addProperter(properter)
```

Нарешті створюємо будівельника, який буде будувати граф. Конструктор `QgsGraphBuilder` приймає наступні параметри:

- `crs` — система координат, що буде використовуватися. Обов'язковий параметр.
- `otfEnabled` — вказує на необхідність використання перепроєктування «на льоту». За замовчанням `True` (використовувати перепроєктування).
- `topologyTolerance` — топологічний допуск. За замовчанням `0`.
- `ellipsoidID` — еліпсоїд, який буде використовуватися. За замовчанням `WGS 84`.

```
# only CRS is set, all other values are defaults
builder = QgsGraphBuilder(myCRS)
```

Також можна задати одну або декілька точок, які будуть використовуватися під час аналізу. Наприклад

```
startPoint = QgsPoint(82.7112, 55.1672)
endPoint = QgsPoint(83.1879, 54.7079)
```

Тепер будуємо граф та «прив'язуємо» до нього точки

```
tiedPoints = director.makeGraph(builder, [startPoint, endPoint])
```

Побудова графу може зайняти деякий час (залежить від кількості об'єктів у шарі та розмірів власне шару). До `tiedPoints` записуються координати «прив'язаних» точок. Коли операція завершиться ми отримаємо граф придатний для подальшого аналізу

```
graph = builder.graph()
```

Тепер можна отримати індекси наших точок

```
startId = graph.findVertex(tiedPoints[0])
endId = graph.findVertex(tiedPoints[1])
```

19.3 Аналіз графу

В основі аналізу мереж лежить задача зв'язності графу та задача пошуку найкоротшого маршруту. Для вирішення цих задач у бібліотеці аналізу мереж реалізовано алгоритм Дейкстри.

Алгоритм Дейкстри знаходить найкоротший маршрут від однієї вершини графу до всіх інших а також значення параметру, що оптимізується. Наочно результат можна представити як дерево найкоротших маршрутів.

Дерево найкоротших маршрутів — це орієнтований зважений граф (або більш точно — дерево) з наступними властивостями:

- тільки одна вершина не має вхідних ребер — корінь дерева
- всі інші вершини мають лише одне вхідне ребро
- якщо до вершини `B` можна дістатися з вершини `A`, то шлях, який їх з'єднує, єдиний і він же найкоротший (оптимальний) на вихідному графі

Дерево найкоротших шляхів можна отримати за допомогою методів `shortestTree()` та `dijkstra()` класу `QgsGraphAnalyzer`. Рекомендується використовувати метод `dijkstra()`, оскільки він працює швидше та ефективніше використовує пам'ять.

Метод `shortestTree()` може бути корисний, коли необхідно обійти дерево найкоротших маршрутів. Він створює новий об'єкт (завжди `QgsGraph`) та приймає три параметри:

- `source` — вихідний граф
- `startVertexIdx` — індекс точки на графі (корінь дерева)
- `criterionNum` — порядковий номер характеристики ребра (відлік починається з `0`).

```
tree = QgsGraphAnalyzer.shortestTree(graph, startId, 0)
```

Метод `dijkstra()` має такі ж параметри, але повертає два масиви. У першому масиві i -тий елемент містить індекс ребра, що входить в i -ту вершину, в протилежному випадку — -1 . У другому масиві i -тий елемент містить відстань від i -ї вершини, якщо до вершини можна дістатися з кореня, або максимально велике значення, яке може вміститися у тип C++ `double`, якщо вершина недосяжна.

```
(tree, cost) = QgsGraphAnalyzer.dijkstra(graph, startId, 0)
```

Ось дуже простий спосіб відобразити дерево найкоротших маршрутів з використанням графу, отриманого в результаті роботи метода `shortestTree()` (не забудьте замінити координати початкової точки на свої, а також виберіть шар доріг у легенді). **Увага:** використовуйте цей код тільки як приклад і лише для невеликих шарів, так як він генерує велику кількість об'єктів `QgsRubberBand`

```
from PyQt4.QtCore import *
from PyQt4.QtGui import *

from qgis.core import *
from qgis.gui import *
from qgis.networkanalysis import *

vl = qgis.utils.iface.mapCanvas().currentLayer()
director = QgsLineVectorLayerDirector(vl, -1, '', '', '', 3)
properter = QgsDistanceArcProperter()
director.addProperter(properter)
crs = qgis.utils.iface.mapCanvas().mapRenderer().destinationCrs()
builder = QgsGraphBuilder(crs)

pStart = QgsPoint(-0.743804, 0.22954)
tiedPoint = director.makeGraph(builder, [pStart])
pStart = tiedPoint[0]

graph = builder.graph()

idStart = graph.findVertex(pStart)

tree = QgsGraphAnalyzer.shortestTree(graph, idStart, 0)

i = 0;
while (i < tree.arcCount()):
    rb = QgsRubberBand(qgis.utils.iface.mapCanvas())
    rb.setColor (Qt.red)
    rb.addPoint (tree.vertex(tree.arc(i).inVertex()).point())
    rb.addPoint (tree.vertex(tree.arc(i).outVertex()).point())
    i = i + 1
```

Same thing but using `dijkstra()` method

```
from PyQt4.QtCore import *
from PyQt4.QtGui import *

from qgis.core import *
from qgis.gui import *
from qgis.networkanalysis import *

vl = qgis.utils.iface.mapCanvas().currentLayer()
director = QgsLineVectorLayerDirector(vl, -1, '', '', '', 3)
properter = QgsDistanceArcProperter()
director.addProperter(properter)
crs = qgis.utils.iface.mapCanvas().mapRenderer().destinationCrs()
builder = QgsGraphBuilder(crs)

pStart = QgsPoint(-1.37144, 0.543836)
```

```

tiedPoint = director.makeGraph(builder, [pStart])
pStart = tiedPoint[0]

graph = builder.graph()

idStart = graph.findVertex(pStart)

(tree, costs) = QgsGraphAnalyzer.dijkstra(graph, idStart, 0)

for edgeId in tree:
    if edgeId == -1:
        continue
    rb = QgsRubberBand(qgis.utils.iface.mapCanvas())
    rb.setColor (Qt.red)
    rb.addPoint (graph.vertex(graph.arc(edgeId).inVertex()).point())
    rb.addPoint (graph.vertex(graph.arc(edgeId).outVertex()).point())

```

19.3.1 Пошук найкоротшого маршруту

To find the optimal path between two points the following approach is used. Both points (start A and end B) are “tied” to the graph when it is built. Then using the methods `shortestTree()` or `dijkstra()` we build the shortest path tree with root in the start point A. In the same tree we also find the end point B and start to walk through the tree from point B to point A. The whole algorithm can be written as

```

assign T = B
while T != A
    add point T to path
    get incoming edge for point T
    look for point TT, that is start point of this edge
    assign T = TT
add point A to path

```

На цьому пошук маршруту завершено. Ми отримали інвертований список вершин (тобто вершини йдуть у зворотньому порядку, від кінцевої точки до початкової), які будуть відвідані під час руху по цьому маршруту.

Ось приклад пошуку найкоротшого маршруту для консолі Python QGIS (не забудьте замінити координати початкової та кінцевої точок на свої значення, та виберіть шар доріг у легенді) з використанням методу `shortestTree()`

```

from PyQt4.QtCore import *
from PyQt4.QtGui import *

from qgis.core import *
from qgis.gui import *
from qgis.networkanalysis import *

vl = qgis.utils.iface.mapCanvas().currentLayer()
director = QgsLineVectorLayerDirector(vl, -1, '', '', '', 3)
properter = QgsDistanceArcProperter()
director.addProperter(properter)
crs = qgis.utils.iface.mapCanvas().mapRenderer().destinationCrs()
builder = QgsGraphBuilder(crs)

pStart = QgsPoint(-0.835953, 0.15679)
pStop = QgsPoint(-1.1027, 0.699986)

tiedPoints = director.makeGraph(builder, [pStart, pStop])
graph = builder.graph()

tStart = tiedPoints[0]

```

```
tStop = tiedPoints[1]

idStart = graph.findVertex(tStart)
tree = QgsGraphAnalyzer.shortestTree(graph, idStart, 0)

idStart = tree.findVertex(tStart)
idStop = tree.findVertex(tStop)

if idStop == -1:
    print "Path not found"
else:
    p = []
    while (idStart != idStop):
        l = tree.vertex(idStop).inArc()
        if len(l) == 0:
            break
        e = tree.arc(l[0])
        p.insert(0, tree.vertex(e.inVertex()).point())
        idStop = e.outVertex()

    p.insert(0, tStart)
    rb = QgsRubberBand(qgis.utils.iface.mapCanvas())
    rb.setColor(Qt.red)

    for pnt in p:
        rb.addPoint(pnt)
```

And here is the same sample but using dijkstra() method

```
from PyQt4.QtCore import *
from PyQt4.QtGui import *

from qgis.core import *
from qgis.gui import *
from qgis.networkanalysis import *

vl = qgis.utils.iface.mapCanvas().currentLayer()
director = QgsLineVectorLayerDirector(vl, -1, '', '', '', 3)
properter = QgsDistanceArcProperter()
director.addProperter(properter)
crs = qgis.utils.iface.mapCanvas().mapRenderer().destinationCrs()
builder = QgsGraphBuilder(crs)

pStart = QgsPoint(-0.835953, 0.15679)
pStop = QgsPoint(-1.1027, 0.699986)

tiedPoints = director.makeGraph(builder, [pStart, pStop])
graph = builder.graph()

tStart = tiedPoints[0]
tStop = tiedPoints[1]

idStart = graph.findVertex(tStart)
idStop = graph.findVertex(tStop)

(tree, cost) = QgsGraphAnalyzer.dijkstra(graph, idStart, 0)

if tree[idStop] == -1:
    print "Path not found"
else:
    p = []
    curPos = idStop
    while curPos != idStart:
```



```

p.append(graph.vertex(graph.arc(tree[curPos]).inVertex()).point())
curPos = graph.arc(tree[curPos]).outVertex();

p.append(tStart)

rb = QgsRubberBand(qgis.utils.iface.mapCanvas())
rb.setColor(Qt.red)

for pnt in p:
    rb.addPoint(pnt)

```

19.3.2 Пошук областей доступності

Назвемо областю доступності вершини графу *A* таку підмножину вершин графу, до яких можна дістатися з вершини *A* та вартість оптимального шляху від *A* до елементів цієї множини не буде перевищувати певної наперед заданої величини.

Більш наочно це визначення можна пояснити наступним прикладом. Є пожежне депо. У яку частину міста зможе потрапити пожежне авто за 5 хвилин, 10 хвилин, 15 хвилин? Відповіддю на ці питання і буде область досяжності пожежного депо.

Пошук областей досяжності легко організувати за допомогою методу `dijkstra()` класу `QgsGraphAnalyzer`. Достатньо порівняти елементи масиву вартості з необхідною величиною. Якщо `cost[i]` менше заданої величини або дорівнює їй, то *i*-та вершина графу входить у множину доступності, в протилежному випадку — не входить.

Не настільки очевидним є пошук меж області доступності. Нижня межа доступності — множина вершин, до яких ще можна дістатися, а верхня межа — множина недосяжних вершин. Насправді все дуже просто: межа доступності проходить по таким ребрам графу, для яких вхідна вершина ще доступна, а вихідна — ні.

Ось приклад

```

from PyQt4.QtCore import *
from PyQt4.QtGui import *

from qgis.core import *
from qgis.gui import *
from qgis.networkanalysis import *

vl = qgis.utils.iface.mapCanvas().currentLayer()
director = QgsLineVectorLayerDirector(vl, -1, '', '', '', 3)
properter = QgsDistanceArcProperter()
director.addProperter(properter)
crs = qgis.utils.iface.mapCanvas().mapRenderer().destinationCrs()
builder = QgsGraphBuilder(crs)

pStart = QgsPoint(65.5462, 57.1509)
delta = qgis.utils.iface.mapCanvas().getCoordinateTransform().mapUnitsPerPixel() * 1

rb = QgsRubberBand(qgis.utils.iface.mapCanvas(), True)
rb.setColor(Qt.green)
rb.addPoint(QgsPoint(pStart.x() - delta, pStart.y() - delta))
rb.addPoint(QgsPoint(pStart.x() + delta, pStart.y() - delta))
rb.addPoint(QgsPoint(pStart.x() + delta, pStart.y() + delta))
rb.addPoint(QgsPoint(pStart.x() - delta, pStart.y() + delta))

tiedPoints = director.makeGraph(builder, [pStart])
graph = builder.graph()
tStart = tiedPoints[0]

idStart = graph.findVertex(tStart)

```

```
(tree, cost) = QgsGraphAnalyzer.dijkstra(graph, idStart, 0)

upperBound = []
r = 2000.0
i = 0
while i < len(cost):
    if cost[i] > r and tree[i] != -1:
        outVertexId = graph.arc(tree [i]).outVertex()
        if cost[outVertexId] < r:
            upperBound.append(i)
    i = i + 1

for i in upperBound:
    centerPoint = graph.vertex(i).point()
    rb = QgsRubberBand(qgis.utils.iface.mapCanvas(), True)
    rb.setColor(Qt.red)
    rb.addPoint(QgsPoint(centerPoint.x() - delta, centerPoint.y() - delta))
    rb.addPoint(QgsPoint(centerPoint.x() + delta, centerPoint.y() - delta))
    rb.addPoint(QgsPoint(centerPoint.x() + delta, centerPoint.y() + delta))
    rb.addPoint(QgsPoint(centerPoint.x() - delta, centerPoint.y() + delta))
```

- автономні програми
 - запуск, 3
 - Python, 2
- друк карти, 42
- файли GPX
 - завантаження, 8
- фільтрація, 46
- геометрія
 - доступ, 31
 - обробка, 30
 - предикати та операції, 32
 - створення, 31
- геометрії MySQL
 - завантаження, 8
- градуйований знак, 24
- карта, 36
 - архітектура, 37
 - гумові полоси, 39
 - інструменти карти, 38
 - маркери вершин, 39
 - створення власних елементів карти, 41
 - створення власних інструментів карти, 40
 - вбудовування, 37
- консоль
 - Python, 2
- метадані, 60
- настройки
 - читання, 49
 - глобальні, 51
 - проект, 51
 - шар, 52
 - збереження, 49
- об'єкти
 - векторні шари перегляд, 15
 - векторні шари selection, 15
 - attributes, векторні шари, 15
- обчислення значень, 46
- оновлення
 - растрові шари, 13
- перегляд
 - об'єкти, векторні шари, 15
- плагіни, 73
 - документація, 62
 - доступ до атрибутів вибраних об'єктів, 77
 - файл ресурсів, 62
 - фрагменти коду, 62
 - написання, 57
 - написання коду, 58
 - офіційний репозиторій плагінів, 74
 - реалізація довідки, 62
 - реліз, 68
 - розробка, 55
 - тестування, 68
 - видимість шарів, 77
 - виклик метода за комбінацією клавіш, 77
 - metadata.txt, 58, 60
- проекції, 36
- просторовий індекс
 - використання, 19
- растр WMS
 - завантаження, 9
- растри
 - багатоканальні, 13
 - одноканальні, 12
- растрові шари
 - інформація, 11
 - оновлення, 13
 - використання, 9
 - запит, 13
 - завантаження, 8
 - drawing style, 11
- реєстр шарів карти, 9
 - додавання шарів, 9
- рендерери
 - власні, 28
- рендерінг карти, 42
 - простий, 43
- символ
 - робота з, 25
- символьні шари
 - робота з, 25
 - власні типи, 26
- системи координат, 35
- стиль
 - градуйований знак, 24
 - стара, 30
 - унікальний знак, 24
 - single symbol renderer, 23
- шари OGR
 - завантаження, 7

- шари PostGIS
 - завантаження, 7
- шари SpatiaLite
 - завантаження, 8
- шари плагінів, 68
 - успадковування QgsPluginLayer , 69
- шари з тексту з роздільниками
 - завантаження, 7
- унікальний знак, 24
- векторні шари
 - об'єкти attributes, 15
 - перегляд об'єкти, 15
 - редагування, 17
 - стиль, 22
 - завантаження, 7
 - збереження, 20
 - selection об'єкти, 15
- вирази, 46
 - аналіз, 47
 - обчислення, 48
- вивід
 - макети карти, 44
 - растрове зображення, 45
 - PDF, 46
- власні
 - рендерери, 28
- запит
 - растрові шари, 13
- запуск
 - автономні програми, 3
- завантаження
 - файли GPX, 8
 - геометрії MySQL, 8
 - растр WMS, 9
 - растрові шари, 8
 - шари OGR, 7
 - шари PostGIS, 7
 - шари SpatiaLite, 8
 - шари з тексту з роздільниками, 7
 - векторні шари, 7
- API, 1
- attributes
 - векторні шари об'єкти, 15
- environment
 - PYQGIS_STARTUP, 1
- loading
 - projects, 5
- memory провайдер, 21
- metadata.txt, 60
- projects
 - loading, 5
- PYQGIS_STARTUP
 - environment, 1
- Python
 - автономні програми, 2
 - консоль, 2
 - плагіни, 2
 - розробка плагінів, 55
 - startup, 1
 - startup.py, 1
- resources.qrc, 62
- selection
 - об'єкти, векторні шари, 15
- single symbol renderer, 23
- startup
 - Python, 1
- startup.py
 - Python, 1